

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra hudební výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Organizace letního příměstského hudebního tábora
Organization of a summer suburban music camp

Vladimíra Křenková

Vedoucí práce: PhDr. Kateřina Hurníková, Ph.D.

Studijní program: Vychovatelství

Studijní obor: B VYCH 20

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Organizace letního příměstského hudebního tábora potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 1.4.2024

Děkuji vedoucí práce PhDr. Kateřině Hurníkové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, velkou míru trpělivosti a ochoty, rychlost a věcnost při konzultacích, lidský přístup a také za cenné rady při zpracovávání práce.

Dále bych chtěla poděkovat praktikantce Johaně D. za milou, proaktivní a přínosnou součinnost při realizaci příměstského tábora a výpomoc se sběrem podkladů.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá organizací příměstského hudebního tábora. Teoretická část definuje klíčové pojmy související s pedagogikou volného času a didaktikou hudební výchovy, srovnává různé typy táborů a zabývá se legislativou týkající se táborů. Praktická část práce popisuje program tábora včetně denního harmonogramu. V závěru práce jsou prezentovány závěry z provedeného výzkumu, vyhodnocení hypotéz a formulována doporučení do praxe. Cílem této práce je návrh realizace příměstského hudebního tábora s ověřením v praxi.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hudební tábor, příměstský tábor, volný čas, pedagogika volného času

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the organization of a suburban music camp. The theoretical part defines the key terms related to leisure time pedagogy and didactics of music education, compares different types of camps and deals with legislation related to camps. The practical part of the thesis describes the program of the camp including the daily schedule. At the end of the thesis, the conclusions of the research are presented, hypotheses are evaluated and recommendations for practice are formulated. The aim of this thesis is to design the implementation of a suburban music camp with verification in practice.

KEYWORDS

Music Camp, Suburban Camp, Leisure Time, Pedagogy of Leisure Time

Obsah

Úvod.....	7
Teoretická část.....	8
1 Vymezení základních pojmů	8
1.1 Volný čas.....	9
1.1.1 Funkce volného času.....	9
1.1.2 Volný čas dětí.....	11
1.1.3 Volný čas a výchova.....	13
1.1.4 Volnočasové aktivity	15
1.1.5 Pedagogika volného času.....	19
1.2 Formální vzdělávání a neformální vzdělávání	20
2 Tábor	22
2.1 Srovnání jednotlivých typů táborů.....	22
2.2 Legislativa spojená s pořádáním příměstských táborů	24
3 Probádaná literatura se zaměřením na dané téma	25
3.1 Doporučené publikace pro načerpání či prohloubení teoretických znalostí	25
3.2 Pracovní listy, sešity a didaktické materiály	25
Praktická část.....	27
4 Předmět a cíle výzkumu, hypotézy	27
5 Metodika výzkumu.....	28
6 Organizace výzkumu, realizace tábora.....	30
6.1 Charakteristika příměstského hudebního tábora.....	30
6.1.1 Název a zaměření.....	30
6.1.2 Cílová skupina a charakteristika účastníků tábora	30
6.1.3 Charakteristika pořadatele.....	31

6.1.4	Charakteristika místa konání	32
6.1.5	Materiální zajištění pro realizaci	32
6.1.6	Personální zajištění	33
6.2	Obsahová a organizační náplň.....	33
6.2.1	Organizační aktivity v době příprav	33
6.2.2	Organizační a obsahová náplň v průběhu táborového týdne	35
6.2.3	Organizační aktivity po skončení táborového týdne	51
7	Vyhodnocení a interpretace získaných dat	52
7.1	Dotazník č. 1.....	52
7.2	Pozorování.....	52
7.3	Skupinový rozhovor.....	53
7.4	Individuální rozhovory.....	56
7.5	Dotazník č. 2.....	57
8	Verifikace hypotéz a závěry z výzkumu	59
8.1	Hypotézy	59
8.2	Závěry z výzkumu	59
	Závěr	61
	Seznam použitých informačních zdrojů.....	62
	Seznam příloh.....	66
	Seznam obrázků.....	66
	Seznam tabulek.....	66

Úvod

Organizací příměstských hudebních táborů se věnuji již více než deset let. S oblibou říkám, že naše hudební tábory vznikly „na přání dětí“, protože tomu tak skutečně bylo. První příměstský tábor se uskutečnil v roce 2013 na popud mých klavírních žáků. V té době jsem neměla nejmenší tušení, jak takový tábor zorganizovat. Jediné, co jsem věděla s jistotou, bylo, že není v mých silách, zkušenostech a znalostech zorganizovat běžný (pobytový) tábor. Usoudila jsem tehdy, že příměstský tábor bude pravděpodobně organizačně snazší. Informačních zdrojů na téma příměstský tábor tehdy nebylo mnoho, a tak jsem se pustila do organizace metodou „pokus-omyl“. Ano, s velkým časovým odstupem si uvědomuji, že takové rozhodnutí mohlo být lehkovážné, zřejmě i nezodpovědné. Nicméně touto metodou a postupným nabíráním tolik potřebných zkušeností se naše příměstské tábory staly každoroční tradicí a pro některé děti i středobodem léta.

Musím ale uznat, že začátky rozhodně nebyly lehké a nebylo výjimkou, že jsem si řekla: „Tak, a letos naposled!“. Často byly důvodem organizační potíže (zrušená dodávka obědů, nemoc lektorky apod.). I přes všechny peripetie se mi na konci každého táborového týdne vždy dostalo širokých úsměvů dětí a spokojenosti jejich rodičů. V tom okamžiku byly všechny chmury pryč a já se zase začala těšit na další ročník.

Teprve nyní díky studiu vychovatelství pronikám hlouběji do celé problematiky výchovy ve volném čase a jsem vděčná, že jsem díky této práci mohla na můj organizovaný tábor nahlédnout z úplně jiné perspektivy.

Je mi známo, že dnes, v roce 2024, existuje již celá řada prací, studií a příruček na téma organizace příměstských táborů. Věřím ale, že detailnější zpracování v souvislosti s hudební tematikou může být pro další kolegy, pedagogy a organizátory hudebních (nejen příměstských) táborů přínosným zdrojem informací či námětů k aktivitám.

Teoretická část

1 Vymezení základních pojmů

Hlavním pojmem, který protíná celý obor vychovatelství, je bezesporu pojem volný čas. Dalo by se říci, že pro dospělého jedince je volný čas komoditou, s níž dokáže více či méně efektivně nakládat dle svého uvážení, na základě svých zkušeností a s ohledem na možné přínosy či dopady jeho využití. Bavíme-li se ale o volném čase v souvislostech s dětmi a mládeží, nastupují na scénu další pojmy, jež považujeme za důležité blíže specifikovat. Nahlédnutím do Pedagogického slovníku (Průcha et al., 2003) můžeme tyto pojmy vytrasovat a zařadit do kontextu. To nám pomůže porozumět nejen terminologii, ale především tomu, co, proč a jak s volným časem souvisí.

Pedagogický slovník uvádí, že **volný čas** (s. 274) je „čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů“. Dále uvádí, že „volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku)“. Následně nás autor směřuje na **pedagogiku volného času** (s. 161), což je podle něj „disciplína pedagogiky zaměřená na výchovné a vzdělávací prostředky, napomáhající autonomnímu a smysluplnému využívání volného času dětí, dospívajících i dospělých“. S pedagogikou volného času podle autora úzce souvisí **výchova pro volný čas** (s. 278), která vede k „rozvíjení schopnosti žáků oceňovat volný čas jako hodnotu, využívat ho smysluplně a racionálně pro svůj rozvoj, plánovat a vybírat si vhodné činnosti“. Tato výchova je mj. podporována v **mimoškolním vzdělávání** (s. 124), které Průcha et al. (2003) definuje jako „vzdělávání organizované školskými i neškolskými institucemi, např. zařízeními pro výchovu mimo vyučování, kulturními a osvětovými institucemi, podniky a nadacemi“. To nás dále odkazuje na pojem **neformální vzdělávání** (s. 136), které je v Pedagogickém slovníku označováno jako „organizované, systematické vzdělávání, realizované mimo formální vzdělávací systém“. Opakem neformálního vzdělávání je **formální vzdělávání** (s. 65). Podle Průchy se jedná o „vzdělávání, které se realizuje ve vzdělávacích institucích (školách), jejichž funkce, cíle, obsah, prostředky a způsoby hodnocení jsou definovány a legislativně vymezeny“ (Průcha et al., 2003).

Podívejme se, jak o některých vyznačených pojmech pojednávají další autoři:

1.1 Volný čas

Definice volného času nalezneme v odborné literatuře mnoho. Autoři se obvykle shodují v názoru, že volný čas je doba, kterou jedinec využívá dle svého vlastního uvážení, svobodně a dobrovolně. Pávková (2014) uvádí, že ve volném čase člověk dělá to, co chce, ne to, co musí. Podobně se k definici volného času staví i Vážanský (2001), který volný čas označuje jako dobu, ve které se člověk věnuje tomu, čemu chce, a to dobrovolně.

Kromě pozitivního chápání volného času, kdy předpokládáme, že se jedná o čas sloužící k seberealizaci, k odpočinku, k radosti a potěšení nebo také k rozvoji schopností a dovedností, ať už v rovině duševní či tělesné, stojí za zmínku i negativní pojetí volného času. Knotková říká, že „volný čas bývá často kladen do protikladu k pracovním činnostem, jako sféře povinností. ... Volným časem je všecken čas, který nám zbude po splnění všech povinností a po uspokojení fyziologických potřeb. Toto pojetí chápe volný čas jako zbytkovou časovou hodnotu na relativně svobodné využití.“ (Knotková, 2022, s. 8-9)

Na relativitu svobodnosti a dobrovolnosti využití volného času poukazuje Pospíšil (2023), jenž tvrdí, že volba činností jedince nikdy není závislá pouze na jeho svobodné vůli, ale je ovlivňována prostředím (materiálním i sociálním). Důležité je brát v potaz také vnější a vnitřní limity, mezi které může patřit rodina, přátelé, povinnosti i samotný rozhodovací proces. O exogenních a endogenních faktorech pojednává také Knotková (2022). Ta do exogenních faktorů řadí vlastnosti jedince (temperament, vůle, motivace), jeho zkušenosti a demografické charakteristiky (věk, pohlaví, zdravotní stav, fyzické a psychické možnosti). Mezi endogenními faktory nalézáme vše, co na jedince působí zvenku. Může to být rodina, vrstevníci, škola, místo bydliště, ale i masmédiá či politika státu a celospolečenské podmínky.

1.1.1 Funkce volného času

Právě Kratochvílová (2004) se funkcemi volného času zaobírá z perspektivy pedagogiky. Podle ní má volný čas pět hlavních funkcí:

1. Zdravotně-hygienickou (odreagování a kompenzace za každodenní zátěž, prosté uvědomění si, že volný čas je, řadíme sem i tzv. nicnedělání)

2. Seberealizační (individuální rozvoj a realizace sebe sama prostřednictvím rozvoje zájmů, vědomostí a dovedností)
3. Formativně-výchovnou (formování osobnosti jednotlivce, rozvoj jeho kreativity, vůle a charakteru)
4. Socializační, respektive společenskou (vytváření vztahu a sociální integrace prostřednictvím komunikace a participace na různých společenských událostech)
5. Preventivní (předcházení rizikovému chování, umožnění vhodného využití volného času).

Horst Opaschowski, významný německý sociolog a pedagog, kterého ve svých publikacích cituje mnoho odborníků, přistupuje k volnému času z hlediska individuálních potřeb jednotlivce, nikoli pouze jako k souboru funkcí. Jeho teorie identifikuje osm klíčových volnočasových potřeb (funkcí), které naplňují volný čas jednotlivce. Mezi tyto potřeby patří:

1. Edukace (učení, poznávání a neustálý vývoj prostřednictvím vzdělávání, aktivizace)
2. Enkulturatione (účast na společenském životě, aktivní podílení se na kreativních procesech přispívajících k formování osobnosti, rozvoj kreativity a fantazie)
3. Integrace (začlenění do skupin, sociální učení, které posiluje pocit sounáležitosti, s tím související pocit bezpečí)
4. Kompenzace (vyvážení jednostrannosti každodenního života prostřednictvím odreagování a relaxace)
5. Komunikace (aktivní zapojení do sociálních interakcí, sdílení zkušeností s ostatními)
6. Kontemplace (čas věnovaný osobnímu rozvoji, který mj. umožňuje individuální reflektování vlastních myšlenek a pocitů, meditace)
7. Participace (aktivní účast a spolupodílení se na různých aktivitách, podpora sociální integrace, iniciativa)
8. Rekreace (uvolnění a odpočinek, obnova fyzické a duševní síly).

Tyto potřeby lze dále rozdělit do dvou hlavních kategorií: individuální a skupinové potřeby (funkce). Mezi individuální potřeby patří edukace, kompenzace, kontemplace a rekreace, zatímco skupinové potřeby zahrnují interakci s ostatními lidmi a patří mezi ně potřeba enkulturatione, potřeba integrace, potřeba komunikace a potřeba participace.

Zajímavý pohled na funkce volného času nám otevírá Pospíšil (2023), který vychází z potřeb aktuální společnosti a více naráží na endogenní faktory ovlivňující volný čas. Pospíšil (2023) uvádí tyto funkce volného času:

1. relaxační a rekreační funkce (nové načerpání sil pro zvládnání jiných rolí v rodinách či v zaměstnání);
2. expresivní funkce (vyjádření vlastních tužeb a emocí);
3. vzdělávací funkce (rozvoj dovedností a schopností);
4. komunitní funkce (pojítka sociálních skupin);
5. solidarizační funkce (pocit sounáležitosti, solidarita);
6. satisfakční funkce (náhrada a zadostiučinění za vykonanou práci, péči o rodinu či domácnost apod);
7. aktivizační funkce (potřeba sociálního kontaktu);
8. politická funkce (oblast politických a integračních systémů);
9. ekonomická funkce (nedílná součást volného času jakožto ekonomického odvětví).

Dle našeho názoru je důležité funkce volného času neustále aktualizovat, aby odpovídaly měnícím se potřebám a trendům ve společnosti. Svět se turbulentně vyvíjí a mění, a s ním se mění i životní styl a priority jednotlivců i skupin. Například technologický pokrok, změny v pracovním prostředí nebo demografické změny mohou ovlivnit způsob, jakým lidé tráví svůj volný čas a jaké potřeby v něm chtějí naplnit.

1.1.2 Volný čas dětí

Zásadním aspektem je pak také to, ke komu pojem volný čas vztahujeme. S ohledem na téma této práce se podívejme, jak autoři nahlízejí na pojem volný čas dětí. Na úvod této podkapitoly je třeba zmínit také to, že právo dětí na volný čas je pevně ukotveno ve Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte. Tam se, konkrétně v Článku 31, uvádí, že státy, které jsou smluvní stranou Úmluvy:

1. *uznávají právo dítěte na odpočinek a volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti odpovídající jeho věku, jakož i na svobodnou účast v kulturním životě a umělecké činnosti;*
2. *uznávají a zabezpečují právo dítěte na všestrannou účast v kulturním a uměleckém životě a napomáhají k tomu, aby dětem byly poskytovány odpovídající a rovné*

možnosti v oblasti kulturní, umělecké, oddechové činnosti a využívání volného času (Úmluva o právech dítěte a související dokumenty, 2016).

Knotková (2022) dělí čas dětí na tři části:

- čas spojený s plněním závazných povinností (účast na výuce);
- čas věnovaný dalším potřebným aktivitám:
  - o povinnosti spojené se školou (cestování do a ze školy, plnění domácích úkolů, účast na doučování),
  - o čas věnovaný uspokojení biologických potřeb (hygiena, jídlo, spánek),
  - o činnosti podstatné pro společenské žití (návštěvy příbuzných, pomoc v domácnosti apod.);
- volný čas (v rámci možností svobodná volba jeho trávení).

Kratochvílová (2004) pojednává o volném čase dětí téměř stejně. Tvrdí, že u školou povinných dětí a studující mládeže volný čas přichází na řadu až po skončení vyučování, po tom, co si děti a mládež napíšou domácí úkoly a připraví vše potřebné do školy, po splnění dalších povinností rodinných i fyziologických. Dále říká, že samostatnost dětí a mládeže a především svoboda v rozhodování o využívání jejich volného času je determinována nejen podmínkami, které utvářejí možnosti volby, ale i výchovou těch dospělých jedinců, kteří zodpovídají za výchovu dítěte (obvykle rodiče).

Na významnou roli rodiny při formování vztahu dítěte k volnému času poukazuje i Pávková (2014). Kvalita rodičovského vzoru je klíčová. Rodiče, kteří umí efektivně hospodařit s volným časem mohou být pro své děti inspirací. Naopak rodiče, kteří volným časem mrhají nebo jej naopak příliš zaplňují prací, neposkytují dětem potřebný model pro vyvážený životní styl. Rovněž zásadní je podpora rodičů v rozvoji zájmu dětí.

„Společné prožívání volného času je pro utváření dobrých rodinných vztahů důležité. Je však zapotřebí volit činnosti tak, aby se na nich mohli podílet všichni členové rodiny a všichni z nich měli příjemné zážitky. Není však nezbytné, aby to byl veškerý volný čas, každý člen rodiny má mít i svůj osobní prostor, kdy tráví čas mimo rodinu.“ (Pávková, 2014, s. 30).

V letech 2009 až 2011 provedl výzkumný tým Národního institutu dětí a mládeže ve složení Mgr. Miroslav Bocan, Mgr. Hana Maříková a Mgr. Adam Spálený výzkum s názvem **Hodnotové orientace dětí ve věku 6-15 let.**

„Výzkum vznikl v rámci projektu Klíče pro život – Rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání, který se zabývá systémovou podporou volnočasových aktivit dětí a mládeže v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání, sociálním rozvojem jeho forem a obsahu, a to ve vazbě na strategické dokumenty České republiky a Evropské unie, aktuální potřeby cílových skupin, naplňování Školského zákona, koncepci státní politiky a rámcové vzdělávací programy.“ (Bocan et al., 2011, s. 9).

Cílem tohoto rozsáhlého výzkumu bylo zjistit:

1. *jakou roli hrají klíčoví hráči¹ v životě dětí;*
2. *jak velký podíl má ten který z nich na formování osobnosti dítěte;*
3. *jaký k nim mají děti vztah a jaké preference jim přidělují;*
4. **jak tráví volný čas;**
5. *jaké jsou hodnoty a životní postoje dnešních dětí, jak jsou se svým životem spokojeny a co od něj skutečně očekávají* (Bocan et al., 2011, s. 11).

Jedním ze zajímavých a zásadních výsledků důkladné analýzy bylo zjištění (a současně tím byly potvrzeny dvě hypotézy), že *„dětí z rodin s vyšším socioekonomickým statusem a vyšší vzdělanostní úrovní tráví volný čas aktivněji a organizovaněji“*, a že *„dětí, které aktivně tráví volný čas v organizacích poskytujících zájmové či neformální vzdělávání, jsou v běžném životě subjektivně šťastnější a spokojenější“* (Bocan et al., 2011, s. 159).

1.1.3 Volný čas a výchova

Výchova a volný čas jsou bezesporu úzce spojené. Tyto dva pojmy ale mezi sebou mohou zaujímat různé postoj. Existuje trojí rozdělení:

Výchova ve volném čase

V prvním případě hovoříme o volném čase jako o prostoru, v němž dochází k výchovnému působení, formování jedince a rozvoji jeho osobnosti. Mezi obecnější cíle výchovy ve

---

¹ Klíčoví hráči – ve výzkumu zastřešující pojem pro rodinu, školu, volný čas a média.

volném čase patří kupříkladu „*naučit vychovávané jedince efektivně odpočívat, umět volit účinné formy rekreace, rozvíjet zájmy a podporovat aktivní zájmy, objevovat a rozvíjet specifické schopnosti, uspokojovat a kultivovat potřeby, naučit jedince vhodně využívat dostupných materiálních prostředků pro trávení volného času a vést k celoživotnímu vzdělávání*“ (Pávková, 2014, s. 18). Podle Koláře (2012) se ale může jednat o formu sebevýchovy, kdy kvalita formování závisí na tom, že výběr aktivit a trávení volného času může být výsledkem rozhodování samotného dítěte. Kolář (2012) rovněž uvádí, že rozhodnutí dítěte o jeho činnostech vychází z jeho zájmů, hodnotových přesvědčení a zkušeností z předešlých interakcí s dospělými. Tudiž jeho volba může být tímto ovlivněna. Nicméně většina autorů dává výchovu ve volném čase do spojitosti s pedagogickým působením. To pak s sebou nese určité požadavky na výchovný proces a zásady, které je třeba dodržovat. Kromě základních didaktických zásad, jako je např. zásada odbornosti, zásada přiměřenosti, zásada soustavnosti, zásada názornosti, zásada respektování věkových a individuálních odlišností žáků atd., jsou vytyčeny také specifické požadavky pro oblast výchovy ve volném čase. Mezi ty nejzákladnější patří požadavek pedagogického ovlivňování volného času a požadavek dobrovolnosti. Dalšími důležitými požadavky jsou například požadavek aktivity, požadavek seberealizace, požadavek pestrosti a přitažlivosti, požadavek odpočinkového a rekreačního zaměření, požadavek citlivosti a citovosti a požadavek sociálního kontaktu (Pávková, 2014, s. 23-26). K dosažení cílů výchovy ve volném čase pak pedagog volí vhodné výchovné prostředky (výchovné metody, obsah výchovy, materiál). Mezi významný výchovný prostředek řadíme i subjekt, v němž nebo díky němuž dochází k pedagogickému ovlivňování volného času. Do této kategorie patří zájmové činnosti ve školách, základní umělecké školy, jazykové školy, střediska volného času, školní kluby, školní družiny, táborová činnost, domovy mládeže a internáty, školská zařízení pro ústavní a ochrannou výchovu (diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy), církve a náboženské společnosti (např. YMCA, YWCA apod.), neziskové organizace a zájmové svazy (např. Pionýr, Junák, Svaz dobrovolných hasičů, Sokol, Brontosauři apod.), obce a kulturní instituce, dobrovolníci, nízkoprahová zařízení a v neposlední řadě v dnešní době velmi rozšířené komerční subjekty.

Výchova k volnému času (nebo také Výchova pro volný čas)

Hlavním cílem výchovy k volnému času je naučit jedince vnímat volný čas jako životní hodnotu a naučit jedince s volným časem efektivně zacházet tak, aby jej využil maximálně ve svůj prospěch. Jedná se o systematický proces přípravy dětí a mladých lidí na vhodný výběr aktivit, které nejen podporují jejich celkový rozvoj, ale také naplňují jejich individuální potřeby. Tento proces se zaměřuje na formování povědomí jedince o vlastních potřebách a zájmech, posilování jeho sebeuvědomění a schopnosti hodnotit sám sebe. Součástí výchovy pro volný čas je naučit jedince rozlišovat mezi přínosnými a méně prospěšnými, či dokonce negativními aspekty různých volnočasových aktivit. Cílem je tedy nejen zabránit stereotypnímu a pasivnímu využití volného času, ale také podporovat aktivní a plnohodnotné zapojení jedince do různorodých činností, které jedinci přinesou nejen radost, ale i osobní a rozvojové benefity.

Výchova volným časem

Výchova volným časem jako samostatný pojem není k nalezení v Pedagogickém slovníku (Průcha et al., 2003), ani ve Výkladovém slovníku z pedagogiky (Kolář, 2012). Podle Hájka výchova volným časem zdůrazňuje prostředky výchovy a zahrnuje aktivity ve volném čase, instituce, metody a způsoby výchovy (Hájek et al., 2008). Lze říci, že v tomto případě je volný čas prostředkem k vychovávání.

Hájek et al. (2008, s. 67) výstižně uvádí: „*Tyto tři druhy vyjádření vztahu mezi výchovným procesem a volným časem se liší podle toho, zda zdůrazňujeme výchovné cíle, podmínky výchovy nebo prostředky výchovy. Využívání volného času je cílem, podmínkou i prostředkem současně.*“.

Z výše uvedeného vyplývá, že téma této práce úzce souvisí s výchovou ve volném čase.

1.1.4 Volnočasové aktivity

Pod tímto pojmem si široká veřejnost představí ve většině případů různé zájmové činnosti a tzv. kroužky. Pávková (2014) nám volnočasové aktivity specifikuje detailněji a představuje jejich rozdělení do čtyř kategorií:

1. Činnosti odpočinkové a rekreační

Odpočinkové aktivity jsou zaměřeny na uklidnění a odreagování, zatímco rekreační aktivity slouží k vykompenzování nedostatku pohybu a nerovnováhy svalů způsobených dlouhodobým sezením ve škole. Únavu způsobuje kombinace fyzické a psychické námahy během školního dne. Nedostatek odpočinku a pohybová rekreace může mít negativní dopady na fyzické a psychické zdraví žáků. Odpočinkové a rekreační činnosti mohou být prováděny spontánně i organizovaně a zahrnovat individuální i skupinové aktivity.

Mezi odpočinkové činnosti patří například klid na lůžku, klidné hry, drobné individuální činnosti (četba, výtvarné a rukodělné činnosti, poslech hudby, hra na hudební nástroj), sledování TV, povídání a vyprávění, nenáročné procházky nebo relaxační cvičení s hudbou.

Mezi rekreační činnosti Pávková (2014) řadí například pohybové hry, rekreační sporty, sezónní hry (na sněhu, ve vodě), vyrovnávací cvičení (posilovna, gymnastika apod.), turistika, hudebně pohybové činnosti a další.

Vedení odpočinkových a rekreačních činností vyžaduje od pedagogů citlivý přístup, respektování individuálních potřeb žáků a vytvoření podpůrného prostředí pro relaxaci a zábavu. Klíčové je udržení rovnováhy mezi spontánními a organizovanými aktivitami a dodržování jasných pravidel a bezpečnostních opatření.

2. Zájmové činnosti

Zájmové činnosti zaujímají mezi volnočasovými aktivitami podstatné místo. Jsou to činnosti, které nejenže nabízejí zábavu a odpočinek, ale také podporují učení, poznávání a sociální interakce. Rozdělení zájmů na hluboké a povrchní, krátkodobé a dlouhodobé, jednostranné a mnohostranné, žádoucí a nežádoucí nám ukazuje, že kvalita zájmu je důležitější než jejich množství. Zájmy by měly být hluboké, dlouhodobé a pokud možno mnohostranné, aby podporovaly ucelený rozvoj osobnosti. Formy činností mohou být individuální nebo skupinové, organizované či spontánní, pravidelné nebo příležitostné.

Níže představujeme kategorizaci zájmů podle oblastí, v nichž jsou činnosti vykonávány, uvádíme příklad souvisejících výchovně-vzdělávacích cílů² a příklady konkrétních činností:

Zájmové činnosti tělovýchovné a sportovní, jejichž cílem může být například zlepšení kondice, utváření zdravého životního stylu a radost z pohybu. Mezi činnosti patří například tanec, kondiční cvičení, bojové sporty, sportovní hry, atletika a gymnastika, jízda na kole, ale i návštěvy sportovních utkání či seznamování se se životem a úspěchy známých sportovců.

Zájmové činnosti společenskovední, jejichž cílem může být například pěstování vztahu k vlasti a tradicím národa, sledování a hodnocení společenského dění nebo utváření pozitivních mezilidských vztahů. Mezi činnosti patří například dodržování lidových tradic, oslavy svátků a významných dnů, poznávání významných objektů, sběratelství, publicistická činnost, seznamování se s historií různých oblastí.

Zájmové činnosti estetickovýchovné, jejichž cílem může být například rozvíjení a podpora fantazie a tvořivosti, utváření vztahu k umění, schopnost vnímat krásu, uplatnění estetických požadavků v běžném životě a výchova vkusu. Estetickovýchovné činnosti se dále dělí na činnosti hudební (např. poslech hudby, hra na hudební nástroje, zpěv, hudebně-pohybové hry, tanec, získávání poznatků o umělcích a jejich dílech), výtvarné (např. využití různých výtvarných technik, experimentování v práci s výtvarnými prostředky, návštěvy výstav) a literárně-dramatické (návštěvy kulturních událostí, četba, dramatizace, improvizace, vlastní tvorba).

Zájmové činnosti pracovně-technické, jejichž cílem může být například rozvoj manuální zručnosti, formování pozitivního vztahu k manuální práci, rozvoj technického myšlení, upevňování vytrvalosti nebo rozvoj smyslu práce ve skupině. Mezi činnosti patří například fotografování, montážní a demontážní práce, příprava pokrmů, konstruktivní práce, práce s různými materiály.

---

² Pávková (2014) uvádí, že se jedná o příklady cílů, kterých je v praxi mnohem více. Označuje je jako „možné cíle“.

Zájmové činnosti přírodovědně-ekologické, jejichž cílem může být například rozvíjení zájmu o přírodu a prohlubování poznatků, vytváření žádoucích postojů k ochraně přírody, osvojování speciálních dovedností (chovatelství, pěstitelství) nebo třeba také zvyšování fyzické zdatnosti při pohybu v přírodě. Mezi činnosti patří například pěstitelství, chovatelství, návštěva muzeí, zahrad, hvězdáren, stanic přírodovědců, pokusnictví, ale i samotné pozorování přírodních objektů živé i neživé přírody.

Z našeho pohledu je důležité, aby zájmové činnosti byly přístupné a dostupné pro všechny skupiny obyvatelstva. Každý by měl mít možnost objevovat nové zájmy a rozvíjet své schopnosti v prostředí, které mu vyhovuje.

3. Veřejně prospěšné činnosti

Veřejně prospěšné činnosti přináší významný prospěch jak jednotlivcům, tak celým sociálním skupinám. Jejich podstatou je dobrovolné vykonávání aktivit, které přináší hodnoty materiální i duchovní. Motivací pro účast na těchto činnostech je převážně vnitřní uspokojení a radost z pomoci. Veřejně prospěšné aktivity ve výchově mimo vyučování mají spíše příležitostný charakter. Když jsou ale tyto aktivity vedeny pedagogicky, mohou mít výrazný vliv na formování osobnosti jedince. Zásadním aspektem je v tomto případě motivace, jasná expozice prospěchu a cílů činnosti, společně s pečlivým plánováním, organizací a následným hodnocením.

Veřejně prospěšné činnosti mohou být zaměřeny na menší skupiny lidí, včetně blízkých osob, což zajišťuje konkrétní, srozumitelný a viditelný výsledek. Takovéto aktivity jsou vhodné zejména pro mladší děti nebo pro ty, kteří se s podobnými činnostmi setkávají poprvé. Příkladem těchto činností může být například péče o handicapované nebo starší osoby, zhotovování dárků pro blízké osoby či péče o nejbližší prostředí (třída, škola, klub).

Druhým typem veřejně prospěšných činností jsou ty, jež mají prospěch pro větší sociální skupiny, kde však motivace může být obtížnější, neboť výsledek není okamžitě viditelný. Tyto aktivity jsou vhodné pro starší děti a vyspělejší účastníky. Může se jednat například o pomoc skupinám lidí, které postihla nějaká katastrofa, úklid veřejného prostranství, ochrana ohrožených rostlin a zvířecí, péče o zeleň, atd.

Při realizaci veřejně prospěšných činností je důležité dbát na zajištění hygieny a bezpečnosti práce, včetně poskytnutí náležitých pokynů, dozoru a vhodného vybavení. Výchovný efekt je umocněn participací účastníků při plánování, realizaci a hodnocení aktivit. Podpora veřejného uznání a ocenění je silným motivem pro další angažovanost v dobrovolnických činnostech. Pedagog zde hraje klíčovou roli jako vzor a facilitátor³.

4. Sebeobslužné činnosti

Sebeobslužné činnosti jsou klíčové pro vývoj dětí, neboť přispívají k získávání dovedností a návyků nezbytných pro samostatnost v péči o sebe, o své věci a své okolí. Tyto činnosti mají za cíl nejen poskytnout potřebné informace, ale především vést k automatizaci provádění těchto činností. Pro upevnění návyků je důležité, aby pedagog dodržoval důsledný přístup, trpělivě kontroloval pokrok a poskytoval pozitivní vzor. Proces vytváření návyku je ovlivněn senzomotorickým učením a interakcí ve společnosti, což vyžaduje opakované procvičování v různých kontextech. Upevněné návyky pak slouží jako silný motivátor pro opakované provádění naučených činností. Do těchto činností patří například pravidelné mytí a čištění zubů (návyky osobní hygieny), používání příborů, chování při jídle (návyky kulturního stolování), ukládání prádla, čištění obuvi (návyky péče o oděv a obuv), zdravení, požádání, poděkování (návyky společenského chování) a další.

Ve všech čtyřech kategoriích bychom našli činnosti, které lze realizovat v průběhu konání příměstského tábora.

1.1.5 Pedagogika volného času

„Pedagogika volného času je vědeckou pedagogickou disciplínou, která se zabývá fenoménem volného času ... v kontextu výchovy a vzdělávání člověka“ (Svobodová, 2023, s.13). Kolář (2012) dodává, že v některých případech je možné setkat se s termínem „zážitková pedagogika“.

Hájek et al. (2008) označuje pedagogiku volného času jako velmi mladou vědu, která získává na důležitosti zhruba v druhé polovině předchozího století.

---

³ Facilitátor – ten, kdo usnadňuje, ulehčuje, podněcuje a oživuje komunikaci (Hájek et al., 2008, s. 35)

Pedagog volného času

S pedagogikou volného času úzce souvisí dva typy pedagogických pracovníků – pedagog volného času a vychovatel. Pávková (2014) i Knotková (2022) se shodují v tom, že oba typy pracovníků realizují výchovu ve volném čase a ve volnočasových zařízeních. V případě pedagoga volného času se jedná o domy dětí a mládeže, kdežto vychovatele potkáme ve školních družinách, klubech, domovech mládeže a internátech a v zařízeních pro ústavní a ochrannou výchovu. Knotková (2022) dále zdůrazňuje rozdíly v zaměření jejich práce, kdy pedagogové volného času jsou zaměřeni především na organizaci volnočasových aktivit, zatímco vychovatelé se vedle organizace těchto aktivit věnují i systematické výchovné práci s jednotlivci v daném zařízení.

O tom, jaké rysy by měl mít pedagog volného času, aby mohl úspěšně vykonávat pedagogické povolání, pojednává Hájek et al. (2008). Mezi tyto rysy podle něj patří:

- empatie
- komunikativnost, verbální i neverbální sdělovací dovednosti;
- dominantnost (v přiměřené míře)
- odolnost
- nekonfliktnost
- optimismus i zdravý skepticismus;
- pozitivní vztah k lidem.

Jak sám Hájek et al. (2008, s. 132) s nadsázkou uvádí: „*Pedagog by měl být dobrý člověk.*“

1.2 Formální vzdělávání a neformální vzdělávání

Původní vymezení pojmu formální vzdělávání bylo postaveno na myšlenkách J. F. Herbarta⁴. Jednalo se o vzdělávání orientované na osvojování formy a rozvíjení představ, přičemž nebylo bráno zřetele k samotnému obsahu (Průcha et al., 2003).

Dnes už můžeme říci, že vzdělávání je strukturovaný proces realizovaný především ve školách, který umožňuje dosažení různých úrovní vzdělání (základní, středoškolské, vyšší

---

⁴ Johann Friedrich Herbart (1776-1841) – německý myslitel, filozof a pedagog, který významně ovlivnil pedagogickou teorii i vyučovací praxi jak v Německu, tak i v českých zemích rakouské monarchie (Kasper a Kasperová, 2008, s. 107)

odborné, vysokoškolské aj.) a je charakterizováno pevně stanovenými cíli, obsahem i metodami hodnocení. V dokumentu Strategie 2030+⁵ se uvádí, že „*znaky charakteristické pro formální vzdělávání v České republice vykazují rovněž vzdělávání předškolní, základní umělecké a jazykové*“ (Fryč et al., 2020, s. 11). Knotková (2022, s. 14) pak formálnost specifikuje jako „*výchovné působení školy, které se řídí určitým plánem (např. Školní vzdělávací program)*“. Důležitost plánu, potažmo obsahu jakožto jednoho z nejdůležitějších prostředků výchovy a vzdělávání, zdůrazňuje také Kolář (2012), který tvrdí, že vzdělávání a jeho funkce nejsou pouze o předávání znalostí a poznatků. Ty totiž postupem času zastarávají a v přítomném okamžiku nemůžeme vědět, jaké konkrétní poznatky žáci využijí v budoucnu. Z toho důvodu je důležité vzděláváním rozvíjet intelektuál, rozum a paměť, pozorování a pozornost, a také estetické cítění a mravní vlastnosti.

Na druhé straně výchovného působení na jedince stojí neformální vzdělávání. Autoři se shodují, že hlavním kritériem pro neformální vzdělávání je respekt k požadavku dobrovolnosti. Ve Strategii 2030+ (Fryč et al., 2020) je potvrzeno, že neformální vzdělávání směřuje k rozšíření schopností, dovedností a znalostí, a to například ve science centrech, v dalších volnočasových zařízeních námi uvedených v předchozí kapitole, či v dalších organizacích zajišťujících výplň volného času. Mezi neformální vzdělávání lze zařadit také například kurzy, rekvalifikace nebo školení a přednášky.

„*Nutnou podmínkou pro realizaci neformálního vzdělávání je odborná účast lektora, učitele, edukátora, trenéra či proškoleného vedoucího.*“ Strategie 2030+ zmiňuje i hlavní odlišnost od formálního vzdělávání: „*Bez dostatečného uznání příslušným orgánem nebo institucí však zpravidla nevede k získání stupně vzdělání.*“ (Fryč et al., 2020, s. 12).

Z výše uvedeného lze vyvodit, že formální a neformální vzdělávání se v mnohém může (a mělo by) doplňovat.

---

⁵ Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+

2 Tábor

S ohledem na formy výchovy bychom tábor mohli klasifikovat jako aktivitu, která je skupinová, aktivizační, z hlediska času a délky trvání může být jednorázová či pravidelná (každoroční tábor), dle zkušeností pedagogického pracovníka se může jednat o aktivitu s pevnou organizací i s volnější organizací.

Konkrétní definici nám nabízí legislativa, která říká, že tábor (výchovně rekreační, pro děti) spadá mezi tzv. zotavovací akce⁶ (§ 11a zákona č. 258/2000 Sb.). Osmý paragraf téhož zákona pak definuje zotavovací akci jako *organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti* (§ 8 zákona č. 258/2000 Sb.).

O táborech hovoří také Pávková (2014) v souvislosti s aktivitami středisek volného času:

„Dlouhou tradici má táborová činnost. Je spojena s vícedenním pobytem mimo místo, kde středisko sídlí. Táborová činnost se většinou uskutečňuje v době prázdnin (letní a zimní dětské tábory). Střediska organizují i tábory pro rodiče s dětmi, tábory pro děti s postižením společně s dětmi zdravými, tábory pro děti z rozmanitého sociokulturního prostředí apod. Tábory mohou mít zaměření všeobecné či s programem zaměřeným na určitou zájmovou oblast. Mohou se stát i vyvrcholením činnosti zájmových útvarů (sportovních, uměleckých, jazykových atd.).“ (Pávková, 2014, s. 40).

V následující kapitole se podíváme na základní dělení táborů podle různých faktorů a s ohledem na zaměření této práce si detailněji specifikujeme příměstský tábor.

2.1 Srovnání jednotlivých typů táborů

Faktorů pro dělení táborů může být mnoho (např. charakterizace účastníků, ročního období, místa konání nebo podle délky trvání či zaměření).

Háp et al., (2014) dělí letní tábory podle místa na stálé tábory (pobyt se uskutečňuje pouze na jednom místě), putovní tábory (bez táborové základny, např. cykloturistika), příměstské tábory (denní program bez přespávání), hvězdicové tábory (z táborové základny se účastníci vydávají na výlety a následně se vrací zpět) a podle účastníků na běžné tábory (pro běžnou

---

⁶ §11a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

populaci, bez handicapu), integrované tábory (alespoň 20% účastníků s handicapem či z rizikové skupiny) a ozdravné tábory (výhradě pro oslabené či handicapované účastníky).

Podle zaměření pak můžeme hovořit o táborech všeobecných (rozvíjí všestrannost, soutěže, hry) a odborných (v našem případě hudební tábor).

Příměstský tábor blíže rozdělili Špiříková a Kačer (2007) na:

- **Univerzální**

Nejběžnější typ příměstského tábora, při kterém dochází ke střídání několika činností (např. hraní her, sportování, malování, oblíbené výlety apod.). Při tomto typu autoři doporučují etapové hry jako nejlepší motivaci.

- **Poznávací**

Tento typ je podobný klasickému hvězdicovému táboru. Jediný rozdíl je v tom, že děti nemají táborovou základnu. Každé ráno se schází na předem určeném místě, z něž poté vyráží na různé výlety s jasným cílem (např. ZOO, aquapark, hrady a zámky).

- **Specializovaný**

Tábor je zaměřen na určitý obor a především je veden odborníky v daném oboru (výtvarno, sport, IT apod.). Autoři dodávají, že i na úzce zaměřeném táboře by se nemělo zapomínat na dostatek pohybu a hry a zároveň kladou důraz na rozmanitost programu.

Špiříková a Kačer (2007) v úvodu příručky s názvem **Příměstský tábor** uvádějí také hlavní a dílčí cíle, které pořádáním příměstského tábora sledují. Za hlavní cíl považují nabídku pomoci rodičům s vyplněním neorganizovaného volného času jejich dětí v průběhu prázdnin, zatímco oni (rodiče) se musí věnovat práci. V našem případě se také jedná o uspokojení poptávky, která ale většinou prvotně směřuje od dětí, žáků. Jako dílčí cíle autoři uvádí například nábor dětí, výdělek pro personál, propagaci oddílu a jeho činnosti nebo také získávání cenných zkušeností. Příměstský tábor tak může, při jeho důkladné přípravě, organizátorům a instruktorům přinést potěšení i užitek.

2.2 Legislativa spojená s pořádáním příměstských táborů

V úvodu této kapitoly jsme zmínili zákon č. 258/2000 Sb, o ochraně veřejného zdraví (dále ZoVZ), konkrétně § 8, který za **zotavovací akci** považuje takový tábor, který splňuje současně tři kritéria: účast minimálně 30 dětí ve věku do 15 let po dobu alespoň pěti dnů. Důležité je, že se nutně nemusí jednat pouze o „přespávací“ tábor. Pokud i příměstský tábor naplní všechna tato tři kritéria, je pořadatel povinen zajistit pro pobyt dětí na táboře podmínky vyplývající ze zmíněného zákona.

Druhou možností je, že jsou splněna dvě kritéria, tzn. buď se akce účastí 30 a více dětí do 15 let, ale na dobu maximálně pěti dnů, nebo je pobyt pro méně než 30 dětí do 15 let delší než pět dnů. V tomto případě je pořadatel povinen dle ZoVZ zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou a účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené pro osoby činné při zotavovací akci. Tato varianta se nazývá „**Jiná podobná akce pro děti**“ a další zákonem požadované podmínky nejsou.

Třetí případ, kdy se jedná o organizovaný pobyt pro méně než 30 dětí do 15 let a na dobu pěti nebo méně dnů, se označuje jako „**Ostatní akce pro děti**“ a ZoVZ se na ni nevztahuje (netýká se škol v přírodě, ty se řídí předchozí variantou) a není tato akce nijak právně ukotvena. V rámci kvality tábora se ale doporučuje seznámit se s těmito zákony a vyhláškami:

- § 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, pojednávající o rodičovské odpovědnosti, která úzce souvisí s tím, zda rodič či zákonný zástupce spatřuje natolik vhodné podmínky a prostředí tábora, že dítě na tábor přihlásí;
- § 2894 a § 3 odst. 2 písm. a) a c) zákona 89/2012 Sb., občanského zákoníku, vztahující se k odpovědnosti za svěřené dítě
- Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Zákon č. 695/2004 Sb., o živnostenském podnikání a nařízení vlády č. 469/2000 Sb., pokud organizátorem je fyzická osoba podnikající

Organizátorům se také doporučuje zajištění úrazového pojištění dětí a pojištění odpovědnosti pro vedoucí a ostatní pracovníky.

3 Probádaná literatura se zaměřením na dané téma

V této kapitole se budeme věnovat některým publikacím, které mohou být užitečným pomocníkem, inspirací a zdrojem informací či nápadů při tvorbě hudebního programu.

3.1 Doporučené publikace pro načerpání či prohloubení teoretických znalostí

Jednou z nejskloňovanějších publikací v hudebně pedagogických (a psychologických) oborech je učebnice Františka Sedláka **Základy hudební psychologie** (1990), kterou do dnešní využitelnější podoby přepracovala v roce 2013 Hana Váňová a nazvala ji **Hudební psychologie pro učitele**. Učebnice obsahuje do detailu zpracovaných osm kapitol (Metodologická východiska hudební psychologie, Základní hudebněpsychologické kategorie, Psychologie hudebních schopností, Diagnostika hudebnosti, Porucha hudebnosti, Psychologie hudebních činností, Hudební prožívání a Hudební vývoj dítěte). Název byl změněn s ohledem na posílení pedagogické dimenze.

Vhod může nakonec přijít i **Hudební slovník pro každého** (Vysloužil, 1999), protože ne vždy je pedagog obeznámen s veškerým výrazivem a dětské zvědavosti v hudebním pojmosloví může být díky tomuto slovníku učiněno za dost.

3.2 Pracovní listy, sešity a didaktické materiály

S osobním zaujetím doporučujeme pracovní sešity Martina Vozara s názvem **Hudební nauka, Pracovní sešit 1 (až 5)**. V těchto sešitech, které jsou primárně určeny pro výuku v ZUŠ, nalezneme velké množství hudebních cvičení, hádanek, křížovek, doplňovaček a dalších zdrojů v oblasti hudební teorie, hudebních nástrojů i základů dějin hudby, a to v široké škále obtížností. K oblibě tohoto autora se také váže má osobní zkušenost, kdy mi byl v letech cca 2001 – 2003 učitelem hudební nauky při ZUŠ v Novém Jičíně. Už tehdy, ačkoliv jsem byla dítě, ve mně zanechal dojem stoprocentní připravenosti a absolutní promyšlenosti každé lekce a jsem přesvědčena, že ve mně probudil kladný vztah k hudební teorii.

Dalším užitečným zdrojem zábavných hádanek a cvičení, i když značně menšího rozsahu, může být e-book klavíristky Evy Suchánkové s názvem **Hudební hádanky**.

Nepřeberné množství pracovních listů nabízí také série pracovních sešitů autorek Ivy Oplištilové a Zuzany Hančilové s názvem **Klavíhrátky**. S těmito pracovními sešity pracujeme na denní bázi. Po stránce metodické se jedná o geniálně zpracovaný materiál, který i méně zkušeného pedagoga vede krok za krokem ke správnému a hlavně zábavnému hudebně pedagogickému působení. Neopomenutelné je i (nejen) dětskému oku lahodící grafické zpracování. „Neklavírní“ pedagog může nabýt dojmu, že Klavíhrátky nebudou pro něj správným zdrojem, nicméně kromě mnohých „klavírních“ úkolů se v pracovních sešitech nachází také obrovské množství „klavírně“ neorientovaných úkolů a aktivit.

Praktické úkoly z didaktiky hudební výchovy pro 1. stupeň ZŠ (Pecháček et al., 1991) je publikace, která sloužila jako skriptum pro posluchače pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. I přes relativní stáří publikace (vydána v říjnu 1991) nabízí stále aktuálně využitelné didaktické postupy. Publikace je také jedním ze tří zdrojů uvedených jako odborná literatura ve zpěvníku **Zpíváme a tvoříme s malými** autorek Mileny Rakové, Ljuby Štíplové a Aleny Tiché. Zpěvník nám dává ucelený návod na práci s písní. U každé písně je uveden její cíl a podle charakteru písně také způsob rytmizace, pohybu, způsob hlasové přípravy, návrh na tvořivost, improvizaci či námět na výtvarnou činnost.

Dalším velice praktickým a využitelným zdrojem je obsáhlý soubor hudebně-terapeutických činností a dalších aktivit pro děti i dospělé v publikaci **Hry s hudbou a techniky muzikoterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi** autora Zdeňka Šimanovského.

I přes pečlivé hledání jsme nenašli žádnou bakalářskou či diplomovou práci, která by se příměstským táborem s hudební tematikou zabývala, a která by mohla být také inspirací. Lze se tedy domnívat, že naše práce bude v tomto směru první.

Praktická část

4 Předmět a cíle výzkumu, hypotézy

Předmětem výzkumu, který je podstatou této práce, je realizace připraveného hudebního příměstského tábora a jeho ověření v praxi.

Výzkum si klade za cíl zjistit, jaký vliv má realizovaný hudební tábor na přihlášené děti.

Mezi dílčí výzkumné cíle pak patří:

- Zjistit, co motivuje děti a jejich rodiče k přihlášení na hudební tábor.
- Zjistit, jaký je vztah mezi dětmi s předchozími zkušenostmi v hudebním vzdělávání a dětmi bez předchozího hudebního vzdělávání.
- Zjistit, zda motivuje děti k aktivitě spíše zážitek ze závěrečného vystoupení nebo hmatatelná odměna v podobě pokladu.
- Potvrdit či vyvrátit stanovené hypotézy.

Vzhledem k cílům a dosavadním poznatkům jsme stanovili níže uvedené hypotézy:

- 1) Hudební příměstský tábor navštěvují spíše děti s předchozími zkušenostmi v hudebním vzdělávání než děti bez předchozího hudebního vzdělávání (ZUŠ apod.).
- 2) Aktivita dětí je více motivována nalezením pokladu než závěrečným vystoupením.
- 3) Každé dítě na konci tábora vnímá pokrok v hudební oblasti.
- 4) Děti bez předchozích hudebních zkušeností se v novém školním roce přihlásí na hudební kroužek.
- 5) Účastníci hudebního příměstského tábora projeví zájem o účast v dalším roce (prostřednictvím zákonných zástupců).

5 Metodika výzkumu

Při volbě vhodných metod výzkumu jsme vzali v potaz skutečnost, že jednotlivé výše uvedené hypotézy se v časovém harmonogramu realizace hudebního příměstského tábora nacházejí v různých časových úsecích (před, během a po skončení táborového týdne).

Vybrané metody pro empirickou fázi výzkumného procesu

První metodou bylo dotazníkové šetření, které probíhalo ve dvou vlnách. Cílovými respondenty dotazníků byli rodiče účastníků, respektive jejich zákonní zástupci. Dotazníkové šetření tedy bylo neanonymní. První šetření bylo součástí online přihlášek prostřednictvím vlastních webových stránek, tudíž před zahájením hudebního tábora. Respondenti pro úspěšné přihlášení účastníka na tábor museli vyplnit osobní údaje dítěte a zároveň byla povinná také otevřená otázka na téma hudební zkušenosti dítěte. Data z této otázky byla použita k ověření první hypotézy, která tvrdí, že hudební příměstský tábor navštěvují spíše děti s předchozími zkušenostmi v hudebním vzdělávání než děti bez předchozího hudebního vzdělávání. (viz Tabulka 1). Druhé šetření proběhlo cca půl roku po skončení táborového týdne (v lednu 2024) taktéž online, prostřednictvím služby Google Forms (viz Příloha 1). Dotazník vyplnili všichni respondenti, díky čemuž jsme mohli vyhodnotit tvrzení čtvrté hypotézy o tom, že děti bez předchozích hudebních zkušeností se v novém školním roce přihlásí na hudební kroužek, a pátou hypotézu, která tvrdí, že účastníci hudebního příměstského tábora projeví zájem o účast v dalším roce.

Metodou, která zjišťovala, jestli je aktivita dětí více motivována nalezením pokladu než závěrečným vystoupením (hypotéza č. 2), bylo přímé a zúčastněné pozorování. S touto metodou aktivně vypomáhala praktikantka. Aby bylo dosaženo validních dat, bylo potřeba předem dobře stanovit jevy, které budeme sledovat, a časové úseky, ve kterých budeme jevy sledovat. K zaznamenání nám sloužil záznamový arch (viz Příloha 2). Sledovali jsme dva jevy: kolikrát v pozitivním kontextu zazní slovo „poklad“ a kolikrát v pozitivním kontextu zazní slovo „koncert“ nebo „vystoupení“. V každém táborovém dni jsme vytyčili tři časové úseky, v nichž docházelo k pozorování a zaznamenávání jevů. Prvním časovým úsekem bylo ráno v rozmezí cca 9:00 – 9:30, což byl čas, kdy děti přicházely do našeho táborového zázemí a mohly spolu trávit volný čas (obvykle v herně) ještě před zahájením organizované aktivity. Druhým úsekem pro sledování jevů byl čas určený pro odpolední program

v rozmezí cca 13:30 – 15:30 (viz kapitola 8.2.2). Posledním úsekem byl čas 16:30 – 17:00, který obvykle sloužil pro volnou zábavu a postupný odchod dětí z táborové základy.

Díky malé skupině účastníků jsme pro sběr dat, která jsou základem pro ověření hypotézy třetí, jež tvrdí, že každé dítě na konci tábora vnímá pokrok v hudební oblasti, mohli zvolit metodu rozhovoru. Aby výsledná data byla pestřejší, uspořádali jsme rozhovor skupinový v předposlední den konání táborového týdne a rozhovory individuální se všemi účastníky v posledním táborovém dni. V rámci individuálních rozhovorů byly kladeny velice podobné otázky jako při skupinovém rozhovoru. Očekávali jsme od toho větší otevřenost jednotlivců bez ovlivnění skupinou a možnost odpovědět na všechny otázky, protože ve skupině nemusí jednatlivec mít zájem odpovídat. Oba typy rozhovorů byly zaznamenány jako audio stopa na mobilní telefon a následně z nich byl udělán přepis či souhrn.

6 Organizace výzkumu, realizace tábora

6.1 Charakteristika příměstského hudebního tábora

6.1.1 Název a zaměření

Realizovaný příměstský hudební tábor byl nazván “Hudební tábor s pokladem a vystoupením”. Jak již název napovídá, jednalo se o propojení dvou stěžejních aktivit: celotáborovou hru v podobě plnění úkolů za účelem nalezení pokladu a celotýdenní přípravu na závěrečné vystoupení. V předchozích deseti letech byly tyto aktivity zařazeny do táborových týdnů jednotlivě, samostatně. Buď se jednalo o tábor s názvem “Hudební cesta za pokladem”, nebo o tábor s názvem “Zrodila se hvězda”, jehož vyvrcholením bylo páteční vystoupení účastníků. Obě témata byla dětmi úspěšně přijímána, a proto padlo rozhodnutí o jejich propojení do jednoho táborového týdne.

6.1.2 Cílová skupina a charakteristika účastníků tábora

Cílová skupina

Cílovou skupinou byly děti mladšího školního věku (6–12 let). Předchozí zkušenosti s hudbou, například navštěvování ZUŠ či jiných hudebních lekcí a kroužků, nebyly podmínkou pro účast na táboře. Naopak bylo žádáno, aby se na táboře potkávaly děti s různou mírou hudebních zkušeností, navzájem se inspirovaly a motivovaly. Cílová skupina z pohledu její velikosti byla 5–10 dětí.

Přihlašovací dotazník

Součástí oficiální online přihlášky na Hudební tábor s pokladem a vystoupením byl vstupní dotazník, který při přihlašování vyplňovali rodiče/zákonní zástupci dětí. Údaje, které jsme touto přihláškou s dotazníkem získávali, byly důležité pro první diagnostiku skupiny a následnou přípravu programu s ohledem na parametry skupiny. Každá přihláška s dotazníkem obsahovala kromě informací o zákonném zástupci především jméno a příjmení dítěte, věk dítěte, zdravotní omezení dítěte (například užívání léků, potravinové intolerance, alergie atd.), případné specifické poruchy učení (SPU) nebo specifické poruchy chování (SPCH), hudební zkušenosti dítěte, a nakonec také přání a očekávání od táborového týdne.

Charakteristika účastníků na základě přihlášky

V tabulce níže uvádíme přehled vstupních informací, který byl vypracován po ukončení online přihlašování na Hudební tábor s pokladem a vystoupením. Místo konkrétních jmen a příjmení dětí uvádíme, z důvodu ochrany osobních údajů, pouze označení Dítě 1, Dítě 2, atd.

Výsledná skupina účastníků byla ve věku 9–11 let a sestávala se z pěti chlapců a jedné dívky.

Z celkového počtu šesti dětí pouze jedno dítě přichází bez hudebních zkušeností.

	Rok narození	Věk	Zdravotní omezení	SPU/SPCH	Hudební zkušenosti	Přání a očekávání
Dítě 1 <i>Chlapec</i>	2014	9	Bez omezení	Ne	ZUŠ, 1. ročník, klavír	Chce si zahrát s více dětmi, zkusit vytvořit kapelu
Dítě 2 <i>Chlapec</i>	2014	9	Bez omezení	Ne	ZUŠ, 1. ročník, flétna	-
Dítě 3 <i>Chlapec</i>	2012	11	Bez omezení	Ne	ZUŠ, 3. ročník, trubka	-
Dítě 4 <i>Dívka</i>	2013	10	Lakto-ovo-vegetariánská výživa	Ne	Zpěv, soukromá lektorka	Těší se na poklad a koncert
Dítě 5 <i>Chlapec</i>	2013	10	Bez omezení	Ne	Klavír, soukromá lektorka	Těší se na hledání pokladu
Dítě 6 <i>Chlapec</i>	2013	10	Bez omezení	Ne	Bez hudebních zkušeností	Chce vyzkoušet klavír a ukulele

Tabulka 1 - Data z online přihlašování

6.1.3 Charakteristika pořadatele

Příměstské tábory pořádám již od roku 2013 na základě Živnostenského oprávnění (živnost volná, obor č. 72: Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti). Jsem absolventkou Konzervatoře P. J. Vejvanovského v Kroměříži v oborech Hra na klavír a Hra na cimbál (DiS. et DiS.). Pedagogicky působím od roku 2010

(ZUŠ, soukromé vzdělávání dětí i dospělých). Mimo pedagogickou činnost se věnují také činnosti koncertní a manažerské v rámci nejmenované umělecké a vzdělávací agentury (společnosti).

6.1.4 Charakteristika místa konání

Místo konání je alfou a omegou celého táborového pětidenního dění. Je důležité, aby místo bylo příjemné, vybavené, vyhovující prostorově a splňující veškeré bezpečnostní a hygienické normy. Přesně takto vyhovující prostor je nám pro účely pořádání příměstského hudebního tábora pronajímán už několikátým rokem. Jedná se o Centrum volného času při ZŠ Botičská v Praze. Toto centrum během školního roku slouží jak k volnočasovým aktivitám zmíněné školy, tak k volnočasovým aktivitám, které pořádají externí firmy a dodavatelé.

Místo je dispozičně skvěle řešené a nabízí kvalitní zázemí pro příměstský tábor. Jedná se o samostatný dvoupatrový dům. V přízemí se nachází vybavená herna (koberec, gauč, křesla, TV, společenské hry, stolní fotbal, tabule), taneční zrcadlový sál, dívčí toalety, chlapecké toalety, sprchy a učitelská toaleta. V prvním patře máme k dispozici vybavenou kuchyň s jídelnou, výtvarnou třídu s tabulí, koupelnu, samostatné WC a sklad. Navíc je tento dům součástí areálu sportoviště, které náleží ke zmíněné ZŠ. Areál je oplocen a nabízí velkorysý venkovní prostor, jehož součástí je fotbalové hřiště, basketbalové hřiště, tenisový kurt, venkovní posezení (pergola). Bezpečnost areálu zvyšuje také fakt, že areál není přístupný veřejnosti, 24/7 je na místě správce hřiště a vstup do něj je z pěší zóny.

6.1.5 Materiální zajištění pro realizaci

Prostor Centra volného času je materiálně dostatečně vybaven (nábytek, stolní hry, vybavená kuchyně nádobím, úklidové prostředky, lékárnička). Aby bylo materiální zajištění kompletní, doplnili jsme jej těmito artikly:

- Hudebniny: klavír, kytara, ukulele, 2x zobcová flétna, zpěvový mikrofon + zesilovač, malá sada perkusních nástrojů, 5x zpěvník, kniha o hudebních skladatelích,
- Technika: Bluetooth reproduktor, notebook, tablet, tiskárna, laminátor + folie A4

- Výtvarné potřeby: bílé papíry A4, kartony A3 a A4, nůžky, lepidla, lepící pásky, fixy, pastelky, voskovky, zvýrazňovače, tužky, gummy, tavná pistole
- Hry a volný čas: 2x míč, hudební karty
- Ostatní: vlastní lékárnička, zásobník na nápoje s kohoutkem, ručníky, utěrky, toaletní papíry, papírové kapesníky

6.1.6 Personální zajištění

Vzhledem k úmyslně nízkému počtu účastníků táborový týden probíhal pouze pod naším organizačním i lektorským vedením. K sobě jsme měli velmi šikovnou patnáctiletou praktikantku, budoucí studentku hudebního oboru na konzervatoři. Ta je na svůj věk nadprůměrně hudebně-teoreticky vzdělaná a prakticky ovládá hru na několik hudebních nástrojů: cimbál, klavír, harfu, ukulele a zobcovou flétnu. K mladším dětem má skvělý vztah a laskavý a trpělivý přístup i proto, že vyrůstala se dvěma mladšími bratry. Její přínos byl opravdu značný.

Další osobou, která k táborovému turnusu neodmyslitelně patří, je správce areálu. Tento muž je pro Centrum volného času k dispozici 24/7 a zajišťuje neustálou technickou a bezpečnostní podporu.

6.2 Obsahová a organizační náplň

6.2.1 Organizační aktivity v době příprav

Správná příprava je důležitá pro hladký průběh táborového týdne. Tábor se konal v průběhu měsíce července 2023, přípravy však započaly již v lednu téhož roku. Stručný harmonogram příprav vypadal takto:

V lednu bylo potřeba určit základní parametry příměstského tábora, tj. rozhodnout o vhodném termínu, zajistit pro daný termín místo konání (které již bylo vybráno na základě zkušeností z předchozích let) či přizpůsobit termín s ohledem na obsazenost místa, určit téma a hrubý návrh programu, sestavit rozpočet celé akce a výši účastnického poplatku.

V únoru byla připravena anotace a grafika tábora, zveřejněno online přihlašování na webu našeho hudebně-vzdělávacího studia a rozeslány informace rodičům žáků navštěvujících hudební lekce studia a rodičům dětí, které se táborů účastnily v předchozích letech.

Informace o táboře byly zveřejněny také na webových stránkách, které fungují jako katalogy volnočasových akcí. Větší reklama záměrně nebyla zajištěna, jelikož byl tábor připravován pouze pro malou skupinu dětí.

V březnu došlo k předběžnému zajištění dodavatele svačin a obědů, domluvila se účast praktikantky a zajištěna byla také rezervní lektorka pro případ, že by došlo k významnému navýšení kapacity skupiny dětí.

V dubnu a květnu bylo realizováno několik setkání s praktikantkou přímo na místě konání tábora, při kterých proběhlo seznámení praktikantky s prostorem, proškolení praktikantky o bezpečnosti, hygieně a ochraně zdraví, společně s praktikantkou jsme finalizovali detailní program, obsah pokladu, připravili jsem soupis materiálních položek, docházelo k průběžné kontrole finančních toků (plateb, záloh) a evidenci účetních dokladů. Dále byly domluveny možnosti a detaily uskutečnění dvou výletů (muzeum a obchod s hudebními nástroji).

V červnu bylo uzavřeno přihlašování dětí, byl sestaven jmenný seznam účastníků, zajištěno úrazové pojištění všem účastníkům, proběhla finální kontrola plateb a účetních dokladů, rodičům dětí byl odeslán e-mail, který obsahoval veškeré důležité informace (instrukce, časový harmonogram, výlety, vystoupení), týdenní jídelníček, online formulář pro volbu obědů (bylo možné vybrat ze dvou masových pokrmů, jednoho vegetariánského a jedno sladkého jídla) a tiskopis Karta dítěte (viz níže), jehož vyplnění bylo podmínkou pro přijetí dítěte na tábor.

V červenci, tedy cca týden před zahájením tábora, proběhl nákup materiálního zajištění, tisk podkladů (cedule, tabulky atd.). Víkend před zahájením proběhla příprava prostor (vlastní úklid, instalace hudebních nástrojů, příprava techniky a dalších materiálů a pomůcek, výzdoba atd.).

Karta dítěte

Karta dítěte je dvoustránkový dokument obsahující veškeré důležité informace a potvrzení rodičů či zákonných zástupců dětí:

- Informace o účastníkovi: Jméno a příjmení, Datum narození, Adresa trvalého pobytu, Jméno a příjmení zákonného zástupce

- Informace odchodu účastníka z táborového dne: zde zákonný zástupce vybírá z níže uvedených možností, zda účastník může odcházet po skončení táborového dne sám:
  - ANO, po jeho odchodu za něj přebírám plnou zodpovědnost
  - NE, vyzvedávat jej budu já nebo mnou pověřená osoba
- Pověřené osoby pro vyzvedávání účastníka (až 6 osob): Jméno a příjmení pověřené osoby, Funkce (např. otec, babička, chůva apod.), Telefon
- Kopie karty zdravotní pojišťovny účastníka: prostor pro nalepení kopie 1. strany karty. Dále je uvedeno, že kopie bude po skončení táborového turnusu navracena zpět zákonnému zástupci či skartována. Zákonný zástupce vybírá ze dvou možností:
  - Přeji si kopii karty vrátit.
  - Přeji si kopii karty skartovat.
- Zdravotní stav účastníka:
  - Čestné prohlášení o bezinfekčnosti (nesmí být starší než 1 den před nástupem na táborový turnus): Podepsáním tohoto dokumentu prohlašuji, že se u výše uvedeného účastníka příměstského tábora neprojeví a v posledních dvou týdnech neprojeví příznaky virového infekčního onemocnění (např. horečka, kašel, dušnost, náhlá ztráta chuti a čichu apod.), že nepřišel do styku se zdrojem přenosné nemoci a ani mu nebylo uloženo karanténní opatření obvodním nebo dětským lékařem.
  - Léky, které účastník v době účasti musí užívat (zákonný zástupce zde píše dávkování a způsob podávání léků)
  - Alergie a další zdravotní omezení (uvádí zákonný zástupce)
- Na konci dokumentu je prohlášení o pravdivosti údajů, místo a datum vyplnění dokumentu a podpis zákonného zástupce

6.2.2 Organizační a obsahová náplň v průběhu táborového týdne

Vzhledem k tomu, že děti v průběhu celého táborového týdne měly zajištěné každodenní stravování v podobě dopolední svačiny, oběda a odpolední svačiny, bylo nutné dobře rozmyslet a naplánovat časový harmonogram tak, aby byl dostatek času nejen na organizovaný program, ale také na stravování, odpočinek a volný čas dětí.

Rozhodli jsme se naformátovat denní harmonogram do čtyř programových částí rozdělených stravováním a odpočinkem. Délka organizovaných aktivit (programových částí) byla v součtu pět hodin denně (z osmi).

Denní režim

Pondělí	
8:30 – 9:30	registrace účastníků (převzetí dokumentace od rodičů), seznámení s prostorem
9:30 – 10:00	Program č. 1. (0,5 hod)
10:00 – 10:30	dopolední svačina + odpočinek a volná zábava
10:30 – 12:30	Program č. 2 (2 hod)
12:30 – 13:30	odpočinek a volná zábava
13:30 – 15:30	Program č. 3 (2 hod)
15:30 – 16:00	odpolední svačina a diskuse
16:00 – 16:30	Program č. 4 (0,5 hod)
16:30 – 17:00	volná zábava a odchod dětí
Úterý–čtvrtek	
9:00 – 9:30	příchod dětí a volná zábava
9:30 – 10:00	Program č. 1. (0,5 hod)
10:00 – 10:30	dopolední svačina + odpočinek a volná zábava
10:30 – 12:30	Program č. 2 (2 hod)
12:30 – 13:30	odpočinek a volná zábava
13:30 – 15:30	Program č. 3 (2 hod)
15:30 – 16:00	odpolední svačina a diskuse
16:00 – 16:30	Program č. 4 (0,5 hod)

16:30 – 17:00	volná zábava a odchod dětí
Pátek	
9:00 – 9:30	příchod dětí a volná zábava
9:30 – 10:00	Program č. 1. (0,5 hod)
10:00 – 10:30	dopolední svačina + odpočinek a volná zábava
10:30 – 12:30	Program č. 2 (2 hod)
12:30 – 13:30	odpočinek a volná zábava
13:30 – 15:00	Program č. 3 (1,5 hod)
15:00 – 15:30	odpolední svačina a diskuse
16:00 – 17:00	Program č. 4 (1 hod)
17:00 – 17:30	odchod dětí

Tabulka 2 - Denní režim

Pravidelné aktivity

Stěžejními pilíři byly pravidelné aktivity nebo soubory aktivit. Každý z těchto souborů (nebo aktivita jednotlivá) byl denně realizován a časově zasazen do některé z programových částí uvedených výše. Aby aktivity nebo soubory aktivit byly na první pohled srozumitelné, využívali jsme tato pojmenování (názvy aktivit), kterým rozuměly i děti:

- **Název aktivity: Rituál**

- Rituál v našem táborovém podání označoval opakující se aktivitu. Lze ji považovat za jakousi ranní rozevčičku, za zahájení dne. Pro tento účel byla vybrána písnička, která ve svých jedenácti slokách pojme deset jazykolamů⁷. Písnička díky dennímu opakování byla zařazena i do závěrečného pátečního vystoupení.

- **Název souboru aktivit: Hledači pokladu**

---

⁷ Jazykolam: nesnadno vyslovitelné slovo, slovní spojení nebo věta (Slovník spisovného jazyka českého, 2011)

- Předem připravené hudební aktivity (úkoly), za jejichž splnění získávaly děti indicie v podobě papírových obrázků s hudebním motivem a pořadovým číslem. Děti každý den řadily získané obrázky za sebou. Každý obrázek znamenal jedno písmeno abecedy či znak (tečka, čárka, mezera). Jaké písmeno či znak ale obrázek zastupoval, se dozvěděly až v předposlední den táborového týdne. Následně společnými silami vyluštily šifru v podobě tajenky, která jim řekla, kde se poklad ukrývá.
- **Název souboru aktivit: Hudební ateliér**
  - Výběr a nácvik individuálních či skupinových hudebních čísel. Ze strany dětí obvykle přichází veliká kreativita, spousta nápadů a touha zkusit vše možné. Ze strany lektorské pak jde o to, v co největší možné míře napomoci k dosažení výsledku.

Denní harmonogram aktivit detailně

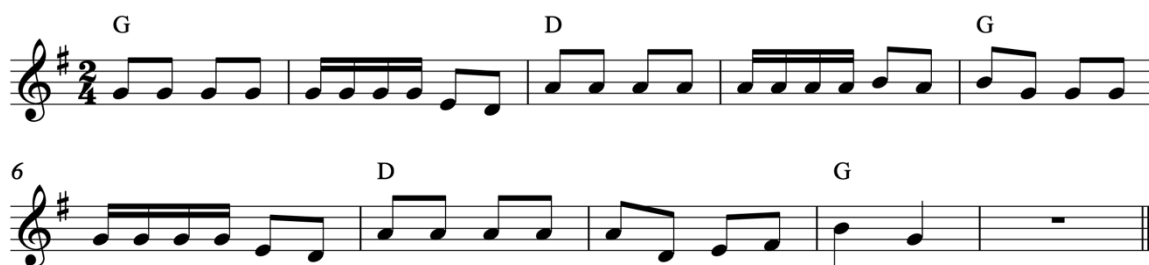
PONDĚLÍ

Po absolvování všech oficialit a seznámení dětí s prostorem jsme v rámci Programu č.1 začali se seznamováním také mezi sebou navzájem. Nutno podotknout, že děti se mezi sebou stihly seznámit již během registrace účastníků. O to větší zábava bez úvodního studu byly seznamovací hry. První hra vznikla spojením dvou her, které jsme čerpali z dětství. Nazvali jsme ji Moderátor a host. Jak hrát: Hráči (v našem případě 6 dětí + 2 lektorky) se rozdělí do náhodných dvojic, které se neznají. Mají cca 5 minut na to, aby si ve dvojici navzájem sdělili několik pravdivých a zajímavých informací o sobě. Vše si zapíší (nebo zapamatují) a navíc vymyslí jednu lež. Následně se všichni sejdou na jednom místě, rozmístí se jako v divadle (hledišťe a jevišťe). Na jevišťe přijde jeden z dvojice a jako moderátor začne sdělovat informace, které se dozvěděl od svého nového kamaráda, aby jej uvítal jako hosta na scénu. Do své řeči nenápadně zakomponuje lež. Ostatní mají za úkol hádat, co z toho byla lež. Dotyčný host to pak buď potvrdí nebo vyvrátí. Slovo moderátora může vypadat například takto: Jsem moc rád, že znám Marušku. Je jí osm let, má ráda koně, má dva mladší brášky a k obědu si nejradši dává špenát. Přivítejte ... Marušku! Takto se postupně navzájem přivítají všichni. Druhá hra navazuje na tu první. Jedná se o hru Seřad'te se. Děti mají za úkol co nejrychleji se seřadit (na židličkách nebo ve stoje) podle různých kritérií, které určuje lektor

(například podle věku, výšky, měsíce narození, křestního jména, příjmení apod). Tyto dvě hry zaručí rychlé seznámení a spoustu zábavy. Na závěr prvního bloku jsme zvolili klidnější aktivitu v podobě společné tvorby plakátu s pravidly. Pravidla jsme s dětmi vymýšleli společně. Snažili jsme se děti vést k tomu, aby nad pravidly přemýšlely pozitivně a pozitivně je také formulovaly. Místo: Nebudeme po sobě nechávat nepořádek., se na plakátu nakonec objevilo: Budeme si po sobě uklízet. Větu: Nebudeme nikoho bít., děti změnilly na: Budeme si pomáhat. Takto nám vznikl krásný plakát A3 plný pozitivních vět, který jsme si pověsili na nástěnku, abychom jej měli neustále na očích.

Druhý programový blok jsme zahájili krátkou diskuzí na téma Rituál a následovalo seznámení s Jazykolamovou písničkou. Píseň má celkem 11 slok. Praktikantka předem ručně vypsala text každé sloky na jeden A4 karton. Každou naučenou sloku jsme si za odměnu vyvěsili. Naučili jsme se první čtyři sloky⁸:

- (1) Strč prst skrz krk, zřetelně nám přeříkej, bude z tebe zpěvák velikej, bájo.
- (2) Na cvičišti čtyři svišti piští, těším se na lekci příští, bájo.
- (3) Dalajláma v lomu láme slámu, já si na tom asi jazyk zlámu, bájo.
- (4) Jak Julie olejuje koleje, smrtelný pot ze mě leje, bájo.

Obrázek 1 - Jazykolamová písnička, vlastní notový zápis (Sibelius)

⁸ Rytmizace záleží na počtu slabik v dané sloce

Obrázek 2 - Jazykolamová písnička

Po rituálovém rozmluvení a rozezpívání jsme si sedli do kruhu. Oznámili jsme dětem, že další stěžejní aktivitou bude hledání pokladu a příprava na závěrečné vystoupení. Nejprve jsme vysvětlili pravidla hledání pokladu, zodpověděli všechny dotazy a následně jsme s dětmi diskutovali o tom, co kdo umí, co by kdo chtěl vyzkoušet, kdo má jaké nápady, jaké znalosti a schopnosti může nabídnout ostatním apod. Diskuze byla dle očekávání živá a plná více či méně zajímavých nápadů. Dali jsme dětem prostor cca půl hodiny a po uplynutí doby jsme se sešli u tabule. Vedeným skupinovým rozhovorem jsme vytvořili a na tabuli zapsali koncertní program čítající 13 hudebních vystoupení (sólo, duo, i větší skupiny, nástroje i zpěv).

	Název	Interpret(i)
1	Vyletěla holubička	Dítě 2: flétna
2	Adámku náš	Dítě 3: klavír Dítě 6: klavír
3	Rybička maličká	Dítě 2: flétna + korepetice

4	Nepořádný krtek	Dítě 2: klavír Dítě 5: flétna
5	Tři citrónky (anonym)	Dítě 5: zpěv Dítě 6: ukulele, zpěv
6	Statistika (J. Uhlíř, Z. Svěrák)	Dítě 1: kytara
7	Skálo, skálo (J. Uhlíř, Z. Svěrák)	Dítě 4: klavír + zpěv
8	Mama Mia + Super Trouper (Abba)	Dítě 5: klavír
9	Scarborough Fair (traditional)	Dítě 3: trubka
10	Tanec (J. I. Linek, Album starých mistrů)	Dítě 3: trubka + korepetice
11	Believer (Imagine Dragons)	Dítě 1: kytara Dítě 4: zpěv Dítě 5: klavír Dítě 6: ukulele Praktikantka: ukulele
12	Kozel (J. Nohavica)	Všichni + korepetice
13	Jazykolamová písnička	Všichni + korepetice + rodiče

Tabulka 3 - Program závěrečného vystoupení

Následně došlo k promýšlení strategie, jak vše stihnout během de facto čtyř dnů a kdo bude mít jaký úkol. Každé z dětí si na společném díle neslo kus vlastní zodpovědnosti a později bylo skvělé sledovat, jak se děti navzájem podporují, popohánějí a jak jsou schopné se vzájemně zorganizovat a ve většině případů také nad vším přemýšlet a trénovat i po odchodu z táborového dne.

V třetí programové části jsme pro děti měli připravenou aktivitu ze sady Hledači pokladu, za jejíž splnění děti získaly první část obrázků do tajenky. Cílem bylo vytvořit vlastní hudební nástroje – banjo a rumbakoule. Tyto nástroje jsme využili i při pátečním vystoupení.

Rumbakoule

Materiál (pro 8 osob): 16x dutá kapsle (např. z kindervajíčka), 32x dřevěná čajová lžička, lepící páska, nůžky, fixy, mix luštěnin

Stručný postup:

- naplníme dvě kapsle různými luštěninami do cca poloviny,
- fixami nabarvíme čtyři dřevěné čajové lžičky,
- kapsli vložíme mezi čajové lžičky a zafixujeme lepící páskou,
- lepící páskou pak spojíme také úzké části lžiček.

Banjo

Materiál (pro 8 osob): 8 větších víček k zavařovacím sklenicím, karton, kuchyňské gumičky, tavná pistole, fixy

Stručný postup:

- z kartonu vystříhneme trup banja,
- na víčko napneme gumičky jako struny
- plochou stranu víčka přilepíme tavnou pistolí ke kartonovému trupu banja
- fixami banju dokreslíme hmatník, struny a ladící kolíky, případně dozdobíme dle vlastní fantazie.

Obrázek 3 - Rumbakoule při závěrečném vystoupení

Program č. 4 záměrně neměl stanovenou konkrétní aktivitu a nechávali jsme jej volný pro řešení čehokoliv, co bylo v daný den potřeba, případně pro rozvoj stávajících aktivit. V pondělí jsme dali dětem na výběr, zda by si chtěly organizovaně zahrát hudebně-pohybovou hru nebo zda mají na nás nějaké otázky či cokoliv, co by potřebovaly řešit. Jednohlasně si děti vyžádaly diskusi, konkrétně měly zájem o úkoly na doma, aby mohly následující den přijít co nejlépe připravené. Společnými silami jsme našli spoustu materiálů (noty, texty), vytiskli jsme je, děti se ihned vrhly do nácvičky a po ukončení táborového dne si materiály odnášely s sebou domů.

ÚTERÝ

Ranní setkání bylo zahájeno jazykolamovým Rituálem. Zopakovali jsme tři sloky z předchozího dne a naučili se tři sloky nové:

- (5) Teď už umím „plakal kaplan v kapli“, hlasivky se mi už naply, bájo.
- (6) Od poklopu ku poklopu Kyklop kouli koulí, až mám z toho na jazyku bouli, bájo.
- (7) Skákalo psisko přes příkopisko, hop sem hop tam v rytmu disko, bájo.

Po dopolední svačině následovala v rámci Programu č. 2 další aktivita ze sady Hledači pokladu. Tentokrát to byla aktivita spojená s výletem do obchodu s hudebninami

v pražských Modřanech (Kytary.cz). Ještě před odchodem z táborové základny bylo dětem sděleno, co se na místě bude dít. Každé dítě si vylosovalo jeden lísteček z šesti. Na lístečcích byly tyto úkoly:

- Najděte a vyfoťte se u kytary, která nemá krk
- Najděte krunýř želvy a natočte video, v němž řekněte, jak se nástroj jmenuje česky
- Najděte a vyfoťte se u klavíru s označením PX-S7000
- Najděte a vyfoťte se u nejmenšího nástroje, které má klávesy
- Natočte na video, jak někdo hraje na klavír a ostatní zpívají
- Vyfoťte se u (podle vás) nejzajímavějšího cajonu

Každé dítě mělo sice zodpovědnost pouze za ten svůj vlastní úkol, jenže k jeho splnění potřebovalo součinnost všech ostatních. Před obchodem dostaly děti tablet a čas 10 min na domluvu strategie. Poté dostaly 15 minut na samotný úkol. Tato aktivita měla obrovský úspěch. Děti všechny úkoly splnily ještě před vypršením času a dostaly zaslouženou odměnu v podobě dalších obrázkových indicií do tajenky. Následně jsme v obchodě strávili další půl hodinu, protože díky předchozí domluvě bylo dětem umožněno zahrát si na jakékoliv hudební nástroje.

Obrázek 4 - Návštěva v Kytary.cz

Program č. 3 představoval Hudební ateliér, kdy se děti rozmístily do různých koutů domu a pracovaly na svém vlastním vystoupení, případně na skupinových vystoupeních. Já jsem postupně navštěvovala všechny a trávila u každého nácviku cca 10 min, abych dětem byla nápomocna. Během tohoto programu navštěvovala děti praktikanta, která prováděla pozorování a zapisovala výskyt sledovaných jevů do záznamového archu.

Organizovaný Program č. 4 byl v úterý zrušen. Děti během dne neměly moc příležitosti k užití si volného času a zároveň celý den maximálně spolupracovaly, takže jim tato půlhodina byla kompenzována a mohly s ní naložit dle svého uvážení. Polovina šla ven na hřiště a polovina zůstala uvnitř v herně.

STŘEDA

Ráno nesměl chybět už oblíbený Rituál. Naučili jsme se poslední čtyři sloky, z nichž sloka jedenáctá je shodná se slokou první:

- (8) Na klavír hrála královna Klára, a při tom se na mě smála, bájo.
- (9) Tato teta to je této tety teta, je to bída tahle věta, bájo.
- (10) Seno snese se ze sesečené louky, není to nic pro samouky, bájo.
- (11) Strč prst skrz krk, zřetelně nám přeříkej, bude z tebe zpěvák velikej, bájo.

Na závěr jsme si zazpívali písničku celou.

V druhé programové části byly děti informovány o odpoledním plánu na aktivitu Hledači pokladu. I tentokrát se mělo jednat o výlet, ale v tomto případě bylo v plánu navštívit Muzeum Bedřicha Smetany (Novotného lávka 201, Praha – Staré Město). Abychom děti na výlet připravili, nejprve jsme velmi krátce diskutovali o tom, jestli už jméno Bedřich Smetana někdy slyšely, pokud ano, tak v jaké souvislosti, co by o něm mohly říct ostatním kamarádům. Od diskuse jsme si příliš neslibovali, ale dvě děti svými znalostmi mile překvapily. V televizi bylo dětem puštěno video o B. Smetanovi, které je zábavnou formou zpracováno na ČT edu⁹. Dětem bylo doporučeno, aby bedlivě sledovaly a případně si dělaly

---

⁹ Bedřich Smetana. In: *ČT edu* [online]. [cit. 2023-01-03]. Dostupné z: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/3595-bedrich-smetana>

i poznámky. Po zhlédnutí děti pokračovaly v aktivních individuálních i skupinových přípravách hudebních čísel.

Odpoledne jsme se v rámci Programu č. 3 vydali na výlet do Muzea Bedřicha Smetany. Děti dostaly dva papíry s dvanácti otázkami, na něž měly hledat odpověď právě v muzeu.

	Otázka	Odpověď
1	Kdy a kde se Bedřich Smetana narodil?	2. března 1824 v Litomyšli
2	Na jaký hudební nástroj hrál Bedřich Smetana od dětství?	klavír
3	V jakém švédském městě působil Bedřich Smetana jako dirigent a učitel hudby?	Göteborg
4	V jakém českém divadle působil Bedřich Smetana jako kapelník?	Prozatimní divadlo
5	V kolika letech Bedřich Smetana ohluchl?	50
6	Jak se jmenoval otec Bedřicha Smetany a jaké měl povolání?	František (Franz) Smetana, sládek, pivovarník
7	Jak se jmenoval pěvecký sbor, ve kterém Bedřich Smetana působil?	Hlahol
8	V jakých městech Bedřich Smetana studoval? (alespoň 4)	Jindřichův Hradec, Plzeň, Praha, Havlíčkův Brod, Jihlava
9	Jak se jmenoval Smetanův slepý profesor hudby?	Josef Proksch
10	Jaké opery Bedřich Smetana složil? (8 oper)	Braniboři v Čechách, Prodaná nevěsta, Dalibor, Libuše, Dvě vdovy, Hubička, Tajemství, Čertova stěna

11	Jak se nazývá opera, kterou Bedřich Smetana nedokončil?	Viola
12	Jaké části má Smetanova symfonická báseň Má vlast? (6 částí)	Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Tábor, Blaník

Tabulka 4 - Bedřich Smetana (otázky)

V muzeu jsme strávili více než hodinu. Děti zjistily odpovědi na všechny otázky, a nakonec jsme udělali malý koncert všem návštěvníkům, protože jsme si všichni zahráli na Smetanův klavír.

Obrázek 5 - Muzeum Bedřicha Smetany

Vzhledem k časovému skluzu děti po návratu získaly obrázkovou odměnu, následovala svačina a postupný odchod dětí domů.

ČTVRTEK

Čtvrteční program zahájil opět jazykolamový Rituál. Zopakovali jsme všechny čtyři sloky a přidali jsme rytmizaci písničky s vlastními vyrobenými rumbakoulemi.

V druhé programové části byly děti rozděleny napůl do dvou skupin na Hledače pokladu a Hudební ateliér. Skupina Hudební ateliér s lektorskou pomocí finalizovala svá hudební vystoupení. Skupina Hledači pokladu dostala k vyřešení několik hudebních hádanek, rébusů a úkolů (viz Příloha 4). Po uplynutí šedesáti minut došlo k vystřídání skupin. Za splnění a vyřešení všech úkolů v rámci aktivity Hledači pokladu dostaly děti poslední obrázkové indicie.

Polovinu vyhrazeného času pro Program č. 3 jsme věnovali první generální zkoušce na páteční vystoupení. Děti si kromě svých hudebních čísel před ostatními vyzkoušely také nástupy, úklony a odchody z našeho provizorního podia. Dětem bylo nabídnuto, chtějí-li, mohou se přihlásit o moderování pátečního vystoupení. Přihlásili se dva chlapci. Po ukončení generální zkoušky si děti navzájem sdělily zpětnou vazbu na jednotlivá vystoupení, dostaly zpětnou vazbu a pár rad i ode mě. Následně se děti odebraly zapracovat zpětnou vazbu do svých vystoupení a věnovaly se samostatnému nácviku. S chlapci, kteří se přihlásili o moderaci, jsme společně vytvořili scénář moderace. Ti se pak taktéž věnovali nácviku moderace.

Poslední programová část předposledního táborového dne byla věnována jedné z výzkumných metod, skupinovému rozhovoru, jehož cílem byl sběr dat pro verifikaci hypotézy, která tvrdí, že každé dítě na konci tábora vnímá pokrok v hudební oblasti. Přepis rozhovoru uvádíme v následující kapitole.

PÁTEK

Poslední táborový den začal obvyklým Rituálem. Po jazykolamové písničce byl dětem krátce vysvětlen plán dne. Ještě v první programové části jsme s dětmi realizovali zhruba tři minutový individuální rozhovor, který byl součástí sběru dat pro verifikaci hypotézy. Děti se u rozhovoru vystřídaly všechny, zatímco ostatní hráli s praktikantkou hry. Za absolvování rozhovoru dostalo každé dítě obálku s vystřiženou šestinou papíru A4, který obsazoval

obrázky použité v tajence a k nim přiřazená písmena nebo znaky (viz Příloha 5). Obálky směly děti otevřít až po druhé generální zkoušce.

Druhá programová část pátečního dne byla zahájena generální zkouškou, která již obsahovala i moderování dvěma chlapci. Po generální zkoušce děti konečně mohly otevřít obálky a společně se pustily v naší výtvarné místnosti, která disponuje několika stoly, do rozluštění významu tajenky, která ukrývala informaci, kde se poklad nachází. Jejich zapálení pro věc muselo být přerušeno přestávkou na oběd.

Po obědě se děti, dle předpokladu, rovnou vrhly opět na tajenku. Obrázků, potažmo znaků v tajence bylo celkem sto třicet devět (viz Příloha 5). Tajenka zněla: Milí hledači pokladu. Určitě vás zajímá, kde se váš poklad nachází. Největší poklad se ale nachází ve vašem srdci. Zkuste se nad tím zamyslet. Po rozluštění tajenky na chvíli nastalo ticho, načež jeden chlapec vykřikl, že srdce je celou dobu nalepené v herně na dveřích do skladu pomůcek.

Obrázek 6 - Srdce

Děti se přesunuly do herny, aby se přesvědčily, že je to pravda. Nejprve od dětí přišla vlna nelibosti z toho, že místo očekávaného materiálního pokladu našly obrázek popisující přátelství. Po chvíli se děti zklidnily a začaly společně sdílet názor, že nakonec opravdu našly na táboře nové přátele a společné aktivity si užily. Po tomto rozčarování přišla jediná dívka s nápadem, že by děti ještě mohly zkusit otevřít ony dveře, na kterých je obrázek nalepen. Čekali jsme, jestli to někoho napadne. V prvním táborovém dni byl totiž sklad s pomůckami

při prohlídce prostor dětem ukázán a bylo vysvětleno, že se jedná o místo, kam běžně chodit nebudou a pomůcky, které patří dětem základní školy, také používat nebudou. V tomto okamžiku bylo dětem umožněno vstoupit do místnosti. Za dveřmi se nacházel kufr s nápisem POKLAD. Děti vykřikly radostí, kufr vytáhly ze skladu do herny, ale vzápětí zjistily, že je kufr opatřen visacím zámkem s trojmístným číselným kódem. Zbývala tedy poslední věc – zjistit, jaký je kód. Kromě zámku na kufru visela také cedulka, kde bylo napsáno: Kód vám sdělí rodiče. Děti, nemohouce se situací nic udělat, se přesunuly do jídelny na odpolední svačinu. Při svačině děti zklidnily své emoce, po ní jsme si krátce odpočinuli a po odpočinku společně začali uklízet a připravovat prostor na příchod rodičů a závěrečné vystoupení.

Po příchodu rodičů, kteří nechápali, proč jsou svými dětmi zaplaveni dotazy na číselný kód, dosáhl bod dětské zvědavosti svého vrcholu. Děti byly uklidněny, že nějaké řešení určitě objeví, a vyzvány k tomu, aby si hezky užili závěrečné vystoupení, jehož přípravě věnovaly tolik úsilí. Po vystoupení, které děti zvládly na jedničku, a finální úkloně vystupujících jsme s praktikantkou rozdaly bonbóny dětem i rodičům. Všechny bonbóny jsme předchozího dne zabalili do další papírové vrstvy a ke třem bonbónům pro rodiče jsme ukryli lístečky s číslem. Vyzvali jsme všechny, aby si bonbóny rozbalili. Jakmile tři rodiče zahlásili, že našli číslo, děti rychle pochopily, že jde právě o ta tři čísla, která potřebují k otevření zámku. Zjistit správnou kombinaci nadšeným dětem zabralo asi 5 vteřin.

Obrázek 7 - Otevírání pokladu

Nalezení a otevření pokladu bylo vyvrcholením celotýdenní snahy.

Obsah pokladu si děti spravedlivě rozdělily a tím byl tábor oficiálně ukončen.

Obrázek 8 - Otevřený poklad

6.2.3 Organizační aktivity po skončení táborového týdne

Okamžitě po skončení táborového týdne a odchodu dětí společně s rodiči nastal úklid a vystěhovávání prostor tak, aby vše bylo vráceno do stavu před předávkou prostor. Klíče byly navraceny pronajímateli.

Týden po ukončení proběhla kontrola dokladů, finančních toků a uzávěrka. Dále bylo na internetovém prostoru oznámeno, že turnus je již ukončen a byla archivována veškerá dokumentace.

V dalším týdnu jsme obdrželi od jednoho z rodičů profesionální fotografie závěrečného vystoupení. Fotografie jsme společně s poděkováním za čas strávený s šikovnými dětmi odeslali prostřednictvím e-mailové zprávy.

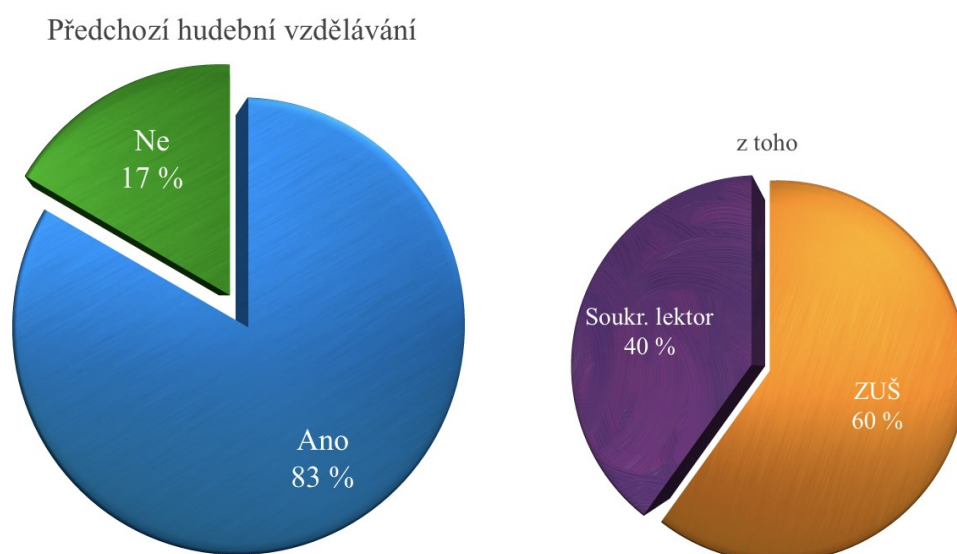
V lednu 2024 proběhlo druhé dotazníkové šetření, o němž detailněji pojednáváme v následující kapitole.

7 Vyhodnocení a interpretace získaných dat

V této kapitole se zaměříme na jednotlivé metody, které byly při výzkumu použity, a získaná data z nich. Níže uvedené metody jsou seřazeny chronologicky tak, jak byly v průběhu výzkumu prováděny.

7.1 Dotazník č. 1

První použitou metodou byl dotazník, jenž byl zakomponován do online přihlašovacího formuláře. Respondenty byli rodiče přihlašovaných dětí. Výzkumným cílem tohoto dotazníku bylo zjištění, kolik dětí z celkového počtu přihlášených je před nástupem na tábor formálně či neformálně hudebně vzděláváno. Jak je vidět ve vyobrazených grafech, počet dětí s předchozím hudebním vzděláváním převažuje. Z toho 60 % dětí navštěvuje základní uměleckou školu a 40 % se vzdělává pod vedením hudebního lektora.

Obrázek 9 - Graf Dotazník č. 1

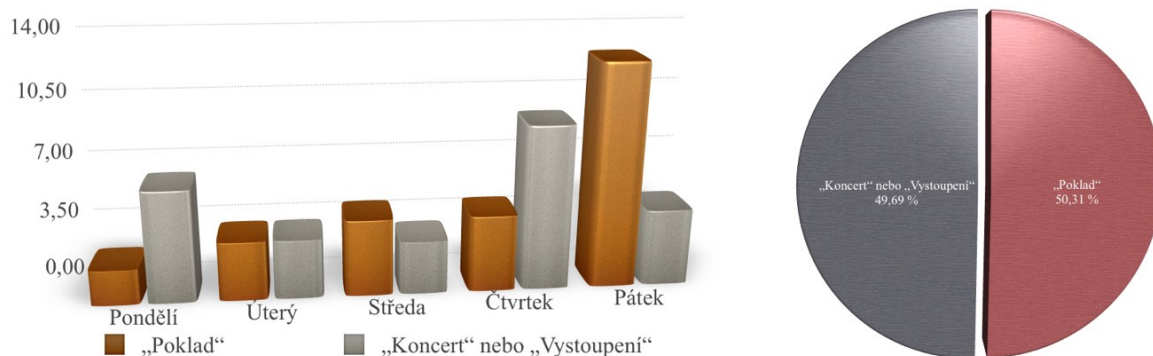
7.2 Pozorování

Pozorování bylo metodou časově nejnáročnější. S praktikantkou jsme sledovaly a zapisovaly, kolikrát byla v pozitivním kontextu vyřčena slova „Poklad“ a „Koncert“ nebo „Vystoupení“. Pokud jsme si nebyly jisty kontextem, výskyt jsme nezaznamenaly.

Pozorování probíhalo obvykle třikrát denně v předem daných časových intervalech. Záznamový arch je součástí Přílohy 2 této práce. Bohužel ve dvou dnech se nám měření vždy v posledním časovém úseku nepovedlo z důvodu prodloužení trvání předchozího programu. Nicméně z výsledných dat byl vypočítán průměrný počet výskytů uvedených slov v pozitivním kontextu na každé jednotlivé sledování v každý jeden den.

průměrný počet výskytů na jedno sledování v každý jeden den

	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	PRŮMÉR NA 1 VÝSKYT
„Poklad“	2,00	3,33	4,33	4,33	12,67	5,33
„Koncert“ nebo „Vystoupení“	6,33	3,33	3,00	9,33	4,33	5,27

Obrázek 10 - Graf Počet výskytů při Pozorování

7.3 Skupinový rozhovor

Skupinový rozhovor, který proběhl na konci čtvrtého dne, měl podobu přirozené konverzace nad dosavadním průběhem a spokojeností dětí s táborovým programem. Před rozhovorem byly připraveny tři hlavní otázky. Níže uvádíme přepis rozhovoru.

Vysvětlivky: L = lektorka, D1 = Dítě 1, D2 = Dítě 2, atd.

Přepis skupinového rozhovoru:

L: Děti, je čtvrtek odpoledne, předposlední táborový den. Jak se cítíte?

Děti vykřikují své dojmy: *Já se těším! Já se bojím. Ještě se musím doučit xyz na vystoupení!...*

L: Vidím, že jste plní dojmů. Moc ráda bych si s vámi teď úplně krat'oučce popovídala. Víte, že tábory pro děti dělám už několik let a moc ráda. A vždycky je pro mě moc důležité vědět, co si o nich děti myslí. Pomůžete mi?

Děti přikyvuji.

L: Dobře, super, mám radost. Aby to bylo co nejrychlejší, uděláme to tak, že se vždycky na něco zeptám, kdo bude mít chuť odpovědět nebo kdykoliv cokoliv říct, tak se přihlásí. Ano?

Děti přikyvuji.

L: Skvěle. Nejprve by mě zajímalo, jestli je podle vás těch všech úkolů a aktivit tady málo, moc nebo akorát?

D3: Akorát.

D2: Moc. Haha.

D5: Jako je toho docela dost, to jo. No ale jako já bych řekl, že vlastně i když je toho tak moc, tak se vlastně nemáme čas nudit.

D6 reaguje: Jo, to je fakt. Mně vždycky mamka doma říká: Z čeho seš tak unavenej?

D3: Ale tak jako i tak máme dost času jít třeba zahrát fotbal, né?

D256 reagují: Jo, to je pravda. To je fakt.

D4: Já bych řekla, že já si tady připadám jak v nějaké televizní soutěži. Jestli jako všechno zvládnem, stihnem. Ale to je vlastně jakože super. Většinou když jsem na nějakých těch příměšťákách, tak tam jak občas nějaký program je, ale málo. A tam já se pak nudím.

L: Mám radost, že se tady nenudíte. Ani já se s vámi nenudím. Napadne vás něco, co nového v hudbě jste se tady se mnou dozvěděli nebo naučili?

D4: Mě nejvíc pobavil ten Smetana, že Vltava vznikla z Kočka leze dírou. To pak musím říct ve škole paní učitelce na hudebku.

D1: Já byl jsem nejradši, že jsme mohli jít do toho obchodu s kytarama. A že jsem si tam mohl hrát na bubny. To jsem vždycky chtěl zkusit. A navíc jsem tam byl s tím prodavačem a ten mi říkal, jak se co jmenuje a já jsem se ho furt na něco ptal a on odpovídal. Tam to bylo hrozně dobrý.

D3 reaguje: *No mě vlastně překvapilo, že existuje tolik hudebních nástrojů. Třeba ta krabice na bubnování nebo ta želva a ten její... no ten... krunýř! Ten se mi líbil, ten byl srandovní.*

D2: *A já jsem zas to, ... doma učím ségru ty jazykolamy a strašně se směju, jak jí to nejde. Ale mně už to jde. Ale taky mi to nešlo.*

L: *Chce to cvik a půjde jí to taky. Má ještě někdo nějaký nápad? ... Ne? Tak teď by mě zajímalo, jestli je něco hudebního, co jste se během těch pár dní tady naučili beze mě. Třeba tak, že vás to naučil kamarád nebo jste se něco naučil sami.*

D2: *Jako to, já, jakože když jsem se přišel, tak jsem nevěděl, že budu umět hrát na ukulele. A i když jsi mě to na začátku učila ty, tak pak mi dost pomáhal i – jméno D1- , protože on, jak umí na kytaru, tak se to naučil na to ukulele strašně rychle a pak mi to ukazoval, jak to mám mačkat.*

D5: *Tak já myslím, že skoro všichni, ... nebo možná úplně všichni jsme se tady stejně učili spoustu věcí navzájem. A tak to je super. Kdybych tady byl jediný, kdo na něco umí hrát, tak by mě to asi nebavilo, protože bych to musela všechny ostatní možná učit. Takhle mě třeba – jméno D3 – naučil na flétnu písničku na vystoupení.*

D1: *A tak mě to bavilo učit se s – jméno D6 – na to ukulele. Když von pak měl hroznou radost, že mu to hraje.*

L: *Zítřka vás čeká vystoupení a možná najdete i ten poklad. Jak se těšíte?*

D2: *Já se těším hodně, ale štve mě, že už to bude poslední den.*

D13456 reagují: *Jó no... To je fakt... Ach jo...*

L: *Tak hlavu vzhůru a pořádně si zítřek ještě užijeme! Mám radost, že jste se tady naučili a dozvěděli tolik nových věcí, které vám dělají radost. Tímto končím rozhovor a děkuju vám, že jste mi tak hezky odpovídali.*

Konec přepisu rozhovoru

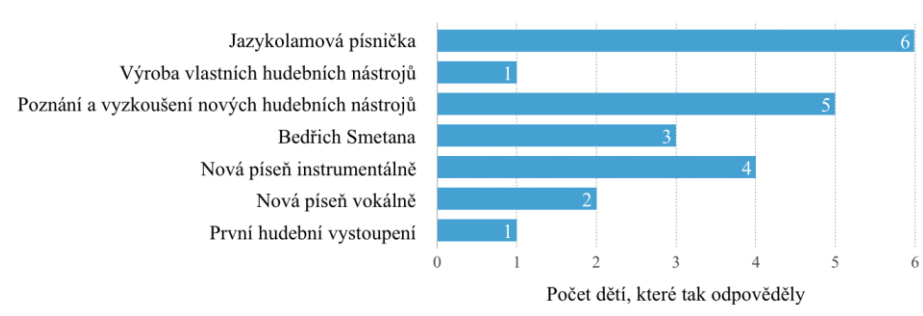
Už z tohoto skupinového rozhovoru je zřejmé, že každé dítě bylo obohaceno nějakou novou informací či zkušeností z oblasti hudby. Dítě 1 ocenilo možnost vyzkoušet si hru na bicí a současně se v oddělení bicích nástrojů zeptat na vše, co jej zajímalo. Dítě 2 bylo potěšeno svými nabytými schopnostmi při interpretaci Jazykolamové písničky. Dítě 3 bylo

překvapeno, že existuje tolik hudebních nástrojů. Dítě 4 se naučilo na ukulele první písničku. Dítě 5 se naučilo na flétnu první písničku. Dítě 6 nabylo nových znalostí po programu věnovanému Bedřichu Smetanovi.

7.4 Individuální rozhovory

Krátké individuální rozhovory proběhly v průběhu posledního dopoledne. Děti byly informovány o smyslu a důvodu individuálních rozhovorů. Pro všechny děti byly připraveny stejné otázky (otevřené a uzavřené). Souhrn všech odpovědí vypadá takto:

Otázka 1	Máš pocit, že ses na táboře naučil/a něco nového, hudebního? (uzavřená otázka)																
Odpovědi	100 % dětí odpovědělo „ANO“																
Otázka 2	Vyjmenuj prosím, co to je. (otevřená otázka)																
Odpovědi	 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Činnost</th> <th>Počet dětí</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Jazykolamová písnička</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Výroba vlastních hudebních nástrojů</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Poznání a vyzkoušení nových hudebních nástrojů</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Bedřich Smetana</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Nová píseň instrumentálně</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Nová píseň vokálně</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>První hudební vystoupení</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Činnost	Počet dětí	Jazykolamová písnička	6	Výroba vlastních hudebních nástrojů	1	Poznání a vyzkoušení nových hudebních nástrojů	5	Bedřich Smetana	3	Nová píseň instrumentálně	4	Nová píseň vokálně	2	První hudební vystoupení	1
Činnost	Počet dětí																
Jazykolamová písnička	6																
Výroba vlastních hudebních nástrojů	1																
Poznání a vyzkoušení nových hudebních nástrojů	5																
Bedřich Smetana	3																
Nová píseň instrumentálně	4																
Nová píseň vokálně	2																
První hudební vystoupení	1																
Otázka 3	Máš pocit, že aktivit a úkolů během tohoto týdne bylo hodně, málo nebo tak akorát? (uzavřená otázka)																
Odpovědi:	4x tak akorát, 2x málo																
Otázka 4	Je něco, co ses tady chtěl/a naučit, ale nenaučil/a ses? (otevřená otázka)																
Odpověď 1	Asi ani ne.																
Odpověď 2	Myslel jsem, že tady bude ten cimbál, protože táta říkal, že na něj hraješ a ukazoval mi ho na internetu. Tak na to jsem se těšil, že to zkusím.																

Odpověď 3	Chtěl jsem se naučit na tu trubku, kterou tady měl -jméno účastníka-, ale to fakt nešlo.
Odpověď 4	Nevím, nic mě nenapadá.
Odpověď 5	Není. Já jsem spokojenej.
Odpověď 6	Jako trochu jsem si myslela, že tady třeba budeme víc i tancovat, ale na to nebyl čas a ani ti kluci by stejně tančit nechtěli.
Otázka 5	Co ti tady dělalo největší radost? (otevřená otázka)
Odpověď 1	Určitě to hledání pokladu
Odpověď 2	Asi že jsme byli taková dobrá parta a bylo nás málo a nehádali jsme se.
Odpověď 3	No největší radost mi asi udělá to, že přijde máma s tátou na to vystoupení odpoledne.
Odpověď 4	Že jsme furt plnili nějaký ty úkoly. To mě baví.
Odpověď 5	Všechno.
Odpověď 6	Mě nejvíc bavilo, že prostě každý den se dělo něco hudebního. Protože tu hudbu já prostě zbožňuju.

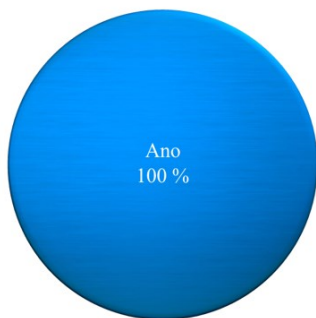
Tabulka 5 - Data z individuálních rozhovorů

7.5 Dotazník č. 2

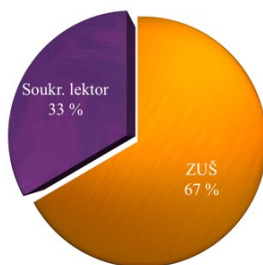
Poslední fází výzkumných metod byl sběr dat z dotazníkového šetření, které proběhlo v lednu roku 2024, tudíž půl roku od konání tábora. Respondentům (rodičům či zákonným zástupcům účastníků) byl odeslán formulář, v němž byli dotazováni na aktuální stav hudebního vzdělávání účastníků a předběžný zájem o účast na táboře v létě roku 2024 (viz Příloha 1). Do dotazníku jsme doplnili i prosbu o zpětnou vazbu na celý tábor. Tato odpověď pro respondenty nebyla povinná, ale vyplnili ji všichni. Získali jsme současně cenný feedback, s nímž můžeme pro další táborový ročník pracovat. Zpětné vazbě se v této kapitole ale věnovat nebudeme.

Všech šest respondentů vyplnilo dotazník do tří dnů.

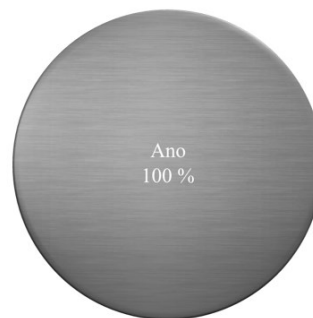
Je Vaše dítě v tomto školním roce
hudebně vzděláváno?

Pokud ano, kde?

Plánujete přihlásit dítě na další
ročník letního příměstského tábora?

Obrázek 11 - Graf Dotazník č. 2

8 Verifikace hypotéz a závěry z výzkumu

8.1 Hypotézy

Shromážděním dat uvedených v předchozí kapitole mi bylo umožněno přistoupit k ověření hypotéz, které jsme v úvodu výzkumu stanovili.

Hypotéza první: *Hudební příměstský tábor navštěvují spíše děti s předchozími zkušenostmi v hudebním vzdělávání než děti bez předchozího hudebního vzdělávání (ZUŠ apod.).*

Hypotézu lze potvrdit. Z celkového počtu šesti dětí se pouze jedno dítě neúčastnilo formálního nebo neformálního hudebního vzdělávání před nástupem na příměstský tábor, ani jindy v minulosti.

Hypotéza druhá: *Aktivita dětí je více motivována nalezením pokladu než závěrečným vystoupením.*

Z čistě matematického hlediska je možné tuto hypotézu potvrdit. Z praktického pohledu si však troufám tvrdit, že s ohledem na procentuální rozdíl 0,62 % mezi motivací pokladem a motivací vystoupením lze tvrdit, že aktivita dětí je motivována oběma aspekty ve skoro stejné míře.

Hypotéza třetí: *Každé dítě na konci tábora vnímá pokrok v hudební oblasti.*

Na základě odpovědí z provedených rozhovorů můžeme tuto hypotézu potvrdit.

Hypotéza čtvrtá: *Děti bez předchozích hudebních zkušeností se v novém školním roce přihlásí na hudební kroužek.*

Ano, tato hypotéza byla taktéž potvrzena.

Hypotéza pátá: *Účastníci hudebního příměstského tábora projeví zájem o účast v dalším roce.*

K mému velkému potěšení projevilo o opakovanou účast zájem 100 % dotázaných. Hypotézu tudíž lze potvrdit.

8.2 Závěry z výzkumu

Na základě shromážděných dat a výsledků z šetření bylo zjištěno, že při konání hudebního příměstského tábora děti projevily vysokou motivaci a zájem o aktivity spojené

s hudebním vzděláváním. Táborový program byl pro účastníky atraktivní, což se projevilo také v zájmu o účast v další roce. Potvrzení hypotéz ukazuje, že hudební příměstský tábor může být pro děti inspirujícím a podnětným prostředím, kvalitně stráveným časem a přispívá nejen k rozvoji hudebních dovedností, ale především ke kladnému vztahu k hudbě jako takové.

Závěr

Cílem této práce bylo zjištění, jaký vliv má příměstský tábor na jejich účastníky. Obecně vzato lze konstatovat, že zpracování této práce, potažmo realizace výzkumu, bylo pro mě jako organizátora velice cenným vzhledem do samého nitra příměstského tábora a přínosnou zpětnou vazbou.

Teoretická část pojednává o hlavních pojmech, které s organizací příměstského tábora úzce i šířeji souvisí. Důležité je pochopení významu volného času, výchovy ve volném čase a chápání profese pedagoga volného času. Teoretická část dále nabízí také náhled na jednotlivé typy táborů a především legislativní rámec pro organizaci příměstských táborů. V poslední kapitole teoretické části lze dohledat doporučené publikace a metodické listy využitelné v hudební praxi.

V druhé, praktické, části, která může být inspirativním zdrojem pro další pořadatele příměstských hudebních táborů, se věnujeme už samotné realizaci táborového týdne, a to včetně charakterizace účastníků, pořadatele, místa konání, informací o materiálním a personálním zajištění. Za důležité kapitoly považuji také ty, jež obsahují harmonogram příprav tábora a aktivit po skončení tábora. Samozřejmostí je uvedení obsahové náplně včetně některých návodů na samotné aktivity.

Provedeným výzkumem bylo potvrzeno, že naše hudební příměstské tábory mají na účastníky dobrý vliv a podněcují jejich zájem o hudební výchovu, hudební vzdělávání a především o hudbu jako takovou. To by mělo být také jedním z cílů všech hudebních aktivit. Chtějme, aby se ti, kteří jsou v tomto okamžiku námi pedagogicky ovlivňováni, za pár let ohlédli zpět a byli vděční za to, co jim bylo námi vštípeno. A to ať už v rovině hudební, jinak oborově zaměřené či všeobecné.

Seznam použitých informačních zdrojů

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ, 2008. Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-473-1.

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KASPER, Tomáš a Dana KASPEROVÁ, 2008. Dějiny pedagogiky. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2429-4.

KOLÁŘ, Zdeněk, 2012. Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3710-2.

KRATOCHVÍLOVÁ, Emília, 2004. Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučování v pedagogickej teórii a v praxi. Bratislava: Vydavateľstvo UK. ISBN 80-223-1930-9.

OPLIŠTILOVÁ, Iva a Zuzana HANČILOVÁ, 2021. Klavíhrátky: S pastelkami u klavíru, Přípravný pracovní sešit. Praha: Bärenreiter. ISBN 979-0-2601-0464-8.

OPLIŠTILOVÁ, Iva a Zuzana HANČILOVÁ, 2021. Klavíhrátky: S tužkou a gumou u klavíru, Pracovní sešit 1. Praha: Bärenreiter. ISBN 979-0-2601-0465-5.

OPLIŠTILOVÁ, Iva a Zuzana HANČILOVÁ, 2019. Klavíhrátky: Cestování s klavírem, Pracovní sešit 2. Praha: Bärenreiter. ISBN 979-0-2601-0466-2.

OPLIŠTILOVÁ, Iva a Zuzana HANČILOVÁ, 2021. Klavíhrátky: Čarování u klavíru, Pracovní sešit 3. Praha: Bärenreiter. ISBN 979-0-2601-0467-9.

PÁVKOVÁ, Jiřina, 2014. Pedagogika volného času. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. ISBN 978-80-7290-666-6.

PECHÁČEK, Stanislav, Hana VÁŇOVÁ, Libuše KURKOVÁ, Živana VAJSAROVÁ a Emil HRADECKÝ, 1991. Praktické úkoly z didaktiky hudební výchovy pro 1. stupeň ZŠ. Praha: Karolinum. ISBN 80-7066-459-2.

- PELIKÁN, Jiří, 2011. Základy empirického výzkumu pedagogických jevů. 2., nezměn. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1916-3.
- POSPÍŠIL, Jiří, 2023. Hodnoty a volný čas: nové výzvy pro sociální pedagogiku a pedagogiku volného času. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-6236-3.
- PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ, 2003. Pedagogický slovník. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-772-8.
- RAKOVÁ, Milena, Ljuba ŠTÍPLOVÁ a Alena TICHÁ, 2012. Zpíváme a tvoříme s malými. Brno: Edika. ISBN 978-80-266-0067-1.
- SEDLÁK, František a Hana VÁŇOVÁ, 2013. Hudební psychologie pro učitele. Vyd. 2., přeprac. a rozš.,. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2060-2.
- SUCHÁNKOVÁ, Eva, 2017. Hudební hádanky [online; pdf]. Procházka světem klavíru [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: www.evasuchankova.cz
- SVOBODOVÁ, Zuzana, ed., 2023. Svobodný čas: pedagogika volného času jako výchova ke svobodě. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-5474-4.
- ŠIMANOVSKÝ, Zdeněk, 2011. Hry s hudbou a techniky muzikoterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi. Vyd. 4. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-928-6.
- ŠPIŘÍKOVÁ, Ivana a Jan KAČER, 2007. Příměstský tábor. Brno: Mravenec. Tábor (Mravenec). ISBN 978-80-86994-39-0.
- VÁŽANSKÝ, Mojmír, 2001. Základy pedagogiky volného času. 2. upr. a dopl. vyd. Brno: Print-Typia. ISBN 80-86384-00-4.
- VOZAR, Martin, 2011. Hudební nauka Pracovní sešit 1. Praha: Talacko Music. ISBN 9790706533551.
- VOZAR, Martin, 2011. Hudební nauka Pracovní sešit 2. Praha: Talacko Music. ISBN 9790706533568.

VOZAR, Martin, 2011. Hudební nauka Pracovní sešit 3. Praha: Talacko Music. ISBN 9790706533575.

VOZAR, Martin, 2011. Hudební nauka Pracovní sešit 4. Praha: Talacko Music. ISBN 9790706533605.

VOZAR, Martin, 2011. Hudební nauka Pracovní sešit 5. Praha: Talacko Music. ISBN 9790706533636.

VYSLOUŽIL, Jiří, 1999. Hudební slovník pro každého. Vizovice: Lípa. ISBN 80-901199-0-5.

Bedřich Smetana. In: ČT edu [online]. [cit. 2024-01-03]. Dostupné z: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/3595-bedrich-smetana>

BOCAN, Miroslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Adam SPÁLENSKÝ, 2011. Hodnotové orientace dětí 6-15 let [online; pdf]. Praha: Národní institut dětí a mládeže MŠMT [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <http://www.vyzkum-mladez.cz/zprava/1310479648.pdf>

FRYČ, Jindřich, Zuzana MATUŠKOVÁ, Pavla KATZOVÁ, et al., 2020. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [cit. 2024-02-27]. ISBN 978-80-87601-47-1. Dostupné z: https://www.msmt.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

HÁP, Pavel, Soňa FORMÁNKOVÁ, Taťána BANK-NAVRÁTÍKOVÁ, et al., 2014. Pobyt v letní přírodě [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2024-01-13]. ISBN 978-80-244-4373-7. Dostupné z: <https://publi.cz/books/174/05.html>

KNOTKOVÁ, Alena, 2022. Pedagogika volného času [online; pdf]. Hradec Králové: Gaudeamus [cit. 2024-02-21]. ISBN 978-80-7435-867-8. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/file/edee/pedagogicka-fakulta/pdf/pracoviste-fakulty/ustav-socialnich-studii/dokumenty/publikace-ke-stazeni/pedagogika-volneho-casu.pdf>

Slovník spisovného jazyka českého [online], 2011. Ústav pro jazyk český AV ČR [cit. 2023-12-11]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=jazykolam>

Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-106>

Úmluva o právech dítěte a související dokumenty [online; pdf], 2016. [Praha]: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR [cit. 2024-02-25]. ISBN 978-80-7421-120-1. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rlp/vybory/pro-prava-ditete/Preklady-dokumentu-OSN.pdf>

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

Zákon č. 695/2004 Sb., o živnostenském podnikání a nařízení vlády č. 469/2000 Sb. [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-469>

§ 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89/zneni-20240101#f4578861>

§ 858 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89/zneni-20240101#f4581683>

§ 2894 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89/zneni-20240101#f4588139>

§ 8 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258/zneni-20240101#f2067027>

§ 11 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [online]. In: . [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258/zneni-20240101#f2067069>

Seznam příloh

Příloha 1 – Dotazník

Příloha 2 - Záznamový arch

Příloha 3 - Ukázka obrázků a tabulky znaků

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Jazykolamová písnička, vlastní notový zápis (Sibelius).....	39
Obrázek 2 - Jazykolamová písnička	40
Obrázek 3 - Rumbakoule při závěrečném vystoupení	43
Obrázek 4 - Návštěva v Kytary.cz.....	44
Obrázek 5 - Muzeum Bedřicha Smetany	47
Obrázek 6 - Srdce	49
Obrázek 7 - Otevírání pokladu	50
Obrázek 8 - Otevřený poklad	51
Obrázek 9 - Graf Dotazník č. 1.....	52
Obrázek 10 - Graf Počet výskytů při Pozorování.....	53
Obrázek 11 - Graf Dotazník č. 2.....	58

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Data z online přihlašování	31
Tabulka 2 - Denní režim.....	37
Tabulka 3 - Program závěrečného vystoupení	41
Tabulka 4 - Bedřich Smetana (otázky)	47
Tabulka 5 - Data z individuálních rozhovorů.....	57

Příloha 1 – Dotazník

Hudební příměstský tábor

Vážení rodiče, věnujte mi prosím pět minut a odpovězte na pár otázek.

Vaše odpovědi (v anonymní podobě) budou interpretovány v mé bakalářské práci (BP) na téma "Organizace letního příměstského tábora" a současně pro mě budou cennou zpětnou vazbou.

Pokud byste k tomu měli jakýkoliv dotaz, prosím, obraťte se na mě.

Děkuji Vám,

Vladka Křenková - Hravá Hudebka

* Označuje povinnou otázku

1. Jméno dítěte *

v BP bude anonymizováno

---

2. Je Vaše dítě v tomto školním roce hudebně vzděláváno? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

3. Pokud ano, kde?

v BP bude anonymizováno

---

4. Plánujete přihlásit dítě na další ročník letního příměstského tábora? *

v BP bude anonymizováno

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

5. Jak hodnotíte loňský ročník? *

Co hodnotíte kladně, co záporně. Je něco, co byste rádi pro příště jinak? Hodnotit můžete cokoliv - místo, program, stravu, pedagogické vedení, ...

v BP bude anonymizováno

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře

Příloha 2 – Záznamový arch

ZÁZNAMOVÝ ARCH

DEN	ČAS	MÍSTO, ČINNOST, POZNÁMKA	„POKLAD“			„KONCERT“ nebo „VYSTOUPENÍ“		
			Výskyty	Počet výskytů	Celkem za den	Výskyty	Počet výskytů	Celkem za den
PO	9:00 - 9:30	Herna a Hudebna		3	6		1	19
	13:30 - 15:30	Perzola venku		1			6	
	16:30 - 17:00	Herna a Hudebna		2		 	12	
ÚT	9:00 - 9:30	Herna a hudebna		4	10		7	10
	13:30 - 15:30	Kytary.cz		5			3	
	16:30 - 17:00	Herna a Hrástě	'	1			0	
ST	9:00 - 9:30	Herna a Hudebna		3	13		5	9
	13:30 - 15:30	Muzeum B. Smečky	 	10			4	
	16:30 - 17:00	Pozorování neproběhlo	/	/		/	/	
ČT	9:00 - 9:30	Herna a Hudebna		8	13		8	28
	13:30 - 15:30	Hudebna	'	1		 	13	
	16:30 - 17:00	Hrástě		4			7	
PÁ	9:00 - 9:30	Herna a Hudebna	 	15	38		9	13
	13:30 - 15:30	Hudebna a herna	 	123			4	
	16:30 - 17:00	Pozorování neproběhlo	/	/		/	/	
					80			79

Příloha 3 - Ukázka obrázků a tabulky znaků

	A		Í		Š
	Á		J		T
	C		K		U
	Č		L		V
	D		M		Y
	E		N		Z
	Ě		O		ČÁRKA
	H		P		TEČKA
	CH		R		MEZERA
	I		S	